

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

ПЛАСТОВИЙ ЗАКОН ПЛАСТУН Є:

1. СЛОВНИЙ,
2. СОВІСНИЙ,
3. ТОЧНИЙ,
4. ОЩАДНИЙ,
5. СПРАВЕДЛИВИЙ,
6. ЧЕМНИЙ,
7. БРАТЕРСЬКИЙ І
ПРИЯТЕЛЬСЬКИЙ,
8. ЗРІВНОВАЖЕНИЙ,
9. ПОЖИТТОЧНИЙ,
10. КАРНИЙ,
11. ПИЛЬНИЙ,
12. ДБАЛИЙ ПРО
ЗДОРОВ'Я,
13. ДБАЛИЙ ПРО
КРАСУ,
14. ВСЕ ДОБРО І ГАДКИ.

ЗМІСТ:

Пройдений етап
Володимирко: Наш 3'їзд
Постанови 3'їзду С.У.П.Є.
Л.Шанковський: Стрийські пластуни
у Визвольних Змаганнях
П.Карпенко-Криниця: Дорогу дужим!
М.Д.Добрянський: Молодь і політика
І.Нинка: Хроніка 58.пл. Куреня
В.Янів: *
Вовчий Зуб: * Пласт в Гайденав
Пластовий Закон
В.С.: Десятинна церква в Києві
В.Г.: Ватра над боденським озером
В.Янів: * *
Роман: Плавацькі стилі
Лемішко: Пісня молодих
Хроніка Пл.Коша в Ляндеку-Тироль
Роман: Пластуни на старті
Нові видання
Додаток: Поради Старого Вовка
Гутірка ч.3. Про чандрівництво
Пластові гри й забави.

1946.

3

ПРОЙДЕНИЙ ЕТАП

Головні думки зі звіту Команданта на 3'їзді С.У.П.Е. в дні 27.4.1946 в Карльсфельді б.Мюнхену.

1. Вступ.

...Моїм завданням подати суцільний погляд на працю С.У.П.Е. в пройдену етапі, зокрема устійнити й з'ясувати відповідні висновки й актуальну проблематику нашої праці.

...зрозуміти й оцінити можна наш пройдений шлях - тільки на тлі тогочасних і сучасних зовнішніх - та внутрішніх умовин - та маючи на увазі постійно образ сучасної української молоді.

2. Зовнішні умовини праці.

...живемо в епохальній добі; змагання тоталізмів різних форм і забарвлень; впливи різних суспільних систем на значення одиниці в суспільному житті; за нами вже шість літ другої світової війни; програна держав осі - виграна аліантів...

...втрата рідної землі; вихід на еміграцію, нові широкі світи перед нами; чужина.

...врешті: табори УНРРА, непроглядне завтра, примусове безділля, загроза, що її несе зі собою наша дальша ситуація.

Такий час і такі умовини, що серед них росло й нині ще росте українське молоде покоління.

Ці зовнішні умовини залишили сильні сліди на нашій спільноті - й створили у висліді специфічні -

3. Внутрішні умовини праці.

...коротко можна б їх схарактеризувати як гостру кризу ідей політичних, світоглядних, суспільних. Надії і розчарування, що їх прийшлося нам пережити, - принесли зовсім природньо - повну розгубленість наших сил.

...ми стало в дорозі - для нас ніщо не закінчене; чи знаємо шлях - як вийти з тих криз?

...ми пластуни в тому виїмковому положенні, що не потребували й не потребуємо перемальовувати шильді в; ані додавати ані відіймати чогонебудь з основних залогень нашого пластового світогляду і з нашої ідеології зперед 35-ти літ - нам не потрібно; Пласт вистримає пробу своїх залогень у цій критичній добі!

4. Сучасна молодь.

В такій дійсності вперше від непамятних часів стрінулася під тяжким обухом тої ж самої долі молоді усіх українських земель. Цей факт зобов'язує всіх, що хочуть працювати для молоді чи з молоддю.

Старші громадяни наддніпрянці говорять іноді, що Пласт - це "галицька справа"; вони його не розуміють. Це зовсім природне; в питанні нашої соборности - старше покоління ще довго матиме дилему "ми - і вони" чи "ми - і ви", і ще багато треба побороти труднощів, щоб в основному усунути ці різниці.

Однак на відтинку молодого й наймолодшого покоління, - справа представляється зовсім інакше. Вже сьогодні маємо пластові гуртки, де 90% членів - зі Східних Земель - а 10% з Галичини, або навпаки, або пів-на-пів галичани з наддніпрянцями - і всі вони в найкращій гармонії працюють спільно без найменшого почуття якихнебудь різниць. Це наш найбільший здобуток - так твориться соборна Україна на ділі!

Це рівночасно відповідь для всіх, зокрема бувших пластунів, що іноді патетично заявляють: "теперішній Пласт - це не той, що колись!" - Очевидно, що не той, що колись, але - як з'ясовано вище - і молоді і умовини не ті, що колись.

На заміт проти т.зв. "елітарности" Пласту - немов би ми не охоплювали чи не приймали в наші ряди усієї молоді, - відповідаємо: елітарність Пласту це засада добору найкращих; всієї української молоді до

Пласту відчинені двері, але Пласт ставить вимогу до неї: або сповниєш пластовий закон, або покинеш його ряди; позатим ніякі різниці походження, віроісповідання, класової приналежності - не відіграють ніякої ролі в Пласті.

5. На тому тлі праця Пласту а передусім уступаючої Команди дається схопити в таких точках:

а/ треба було побороти всі моменти безвладности, що зв'язані з кожним започаткуванням, зглядно відновою якогонебудь організованого життя. Були це, - перш усього, - технічні труднощі /зв'язок, приміщення, вирад адміністративного апарату.../ - і моменти духового характеру /віднова пластової ідеї в новій дійсності, забезпечення правильних розвоєвих тенденцій.../.

б/ опанування терену через впорядкування територіальних компетенцій - краєвих, окружних, обласних, кошових Команд.

в/ школення людини - творення відповідного провідного кадру. Цій справі - як було подано в звіті референта організації і діяльності - не тільки Команда, але й низові клітини - присвятили якнайбільше уваги /цілий ряд курсів для впорядників, зв'язкових, інструкторів, - вишкільні табори, тощо/.

Пласт буде таким, якими будуть впорядники - цього не сміємо ніколи забувати!

г/ змагання за зміст пластової праці: Пласт, базуючись на своїх основних залогеннях, мусить дотримати кроку розвоєвим тенденціям українського росту. Переведення цього постулату можливе передусім через постачання відповідної літератури. На цьому відтинку вдалося зреалізувати тільки малу частину задумів і плянів ізза труднощів технічного порядку /брак друкарень з українським складом, труднощі зі здобуттям паперу, тощо/.

г/ зв'язок з доволишнім світом, зокрема з міжнародним скатовим рухом; на тому відтинку досягнуто поважні успіхи.

Висліді тої праці подані конкретно в звітах річевих ресортів: об'єктивну оцінку залишаємо історії.

...на цьому місці мушу з признанням підкреслити велику й жертвенну працю низових клітин - іноді серед дуже важких умовин - при повнім підпорядкуванні і співпраці з Командою С.У.П.Е.

6. Характеристика П.У.Уладу.

Структурально сучасний Пластовий Улад визначається майже повним браком Уладу Старших Пластунів, - при природній тенденції цю прогалину заповнити. Маємо Улад Новаків, Юнаків і - розмірно чисельно сильний - Улад Пластового Сеніорату; через брак можливости нормального росту пластової організації після 30-их років до нині - повсталла вище згадана прогалина, бо бувші старші пластуни автоматично перейшли в Улад Пластового Сеніорату.

Нинішній Пласт на еміграції визначається "природним дитинством"; виказує всі ті недостачі, хиби, недоліки й хвороби, що на них у з'ясованих вище умовинах - і в так короткому звітному часі - наражений кожний рух: податливість на інфекції зовнішніх впливів, тенденція виявити себе більше зовнішніми - іноді театральними - формами праці, брак ще твердого, правдивого, глибоко пластового змісту в деяких пластунів - як одиниць, чи в праці деяких клітин-як цілості. Очевидно, цей зміст твориться, росте; і за ним ми тужимо і змагаємось за нього, але вислідиможемо побачити тільки по літах; тут ще раз вертаюсь до питання добрих впорядників, що їх брак так дуже ще відчуваємо сьогодні.

У відношенні до української ідеї - то ми свідомі, що маємо її повноту; що більше, ми свідомі - тепер більше, чим колинебудь передше - що цю повноту ми мали завжди, від

початку, від 35-ти літ! Це накладає на нас дуже велику відповідальність за плекання і зберігання нашої традиції. Ми уважно прислуховуємось до всіх голосів критики і проєктів зміни. Але ми свідомі, що кожна сутня зміна може диктувати тільки українська праця!

Подібним почуттям характеризується наша сучасна праця у відношенні до міжнародного скавтового руху. Не кон'юнктурна спекуляція, - але свідомість і віра у наші основні світоглядні заложення - ніколи не дозволять нам зрезигнувати з права вступу в сім'ю скавтів народів цілого світу. Коли ще досьогідні стоять тому на перешкоді різні формальні труднощі, - то морально - а іноді й у практиці ми ведемо себе як повноправні члени тої скавтової сім'ї.

7. Відношення до зовнішнього світу.

Пласт не є сам для себе, але є виразною частиною життя спільноти. Тому незвичайно великої ваги набуває взаємне порозуміння і співпраця між пластовими клітинами - зокрема куренями - а чинниками, які творять ту спільноту, з яких вона складається. Це є дім, церква, школа й громадськість як така - з усіма виявами її життя.

Дім. Бажання і цілі батьків і пластового проводу в основному ті самі: щастя і здоровий ріст, змужіння юнаків. Чи ж тоді їхні спільні намагання не дадуть кращих вислідів? - Немає сумнівів, що так! - Треба розбудити і вдержати живими заінтересування батьків до життя їхніх дітей у Пласті. Прохати батьків - не тільки до парадних виступів, - але організувати їх до конкретної праці у формі "Кружка батьків" при усіх низових клітинах - куренях.

Впродовж цього пів року не вдалося нам відновити "Пласт-приятю" - організаційної форми, що колись гуртувались у ній в край всі батьки пластунів та інші громадяни - прихильники пластового руху. Це питання стоїть отвором перед майбутньою Командою.

...ми не хочемо й не думаємо відривати молоді від

батьків; всупереч усім намаганням поділити нас - на два покоління - Пласт діє нівелюючо на різниці віку; ми є одна українська генерація нинішнього дня - генерація сучасної доби, перед якою - великі спільні завдання і цілі.

Школа. Подібно як батьки зацікавлені фізичним і моральним ростом своїх синів, так теж школа - зацікавлена розвитком дитини на повного мужа, на повновартну людину. Школа дає для юнака знаряддя для успішного життя, але він потребує ще практичної вправи, як жити поза шкільними кімнатами. У всіх народів скавтинг втішається найкращим признанням, - що він доповняє школу і в найкращий спосіб дає юнакам заняття в позашкільному часі. Не сумніваємось, що й Пластовий Улад здобуде собі таке саме признання. Коли ще сьогодні є часами нарікання зі сторони школи на Пласт, то в багатьох випадках вони або зовсім поверховні, або коріняться там же, де й нарікання деяких батьків: брак зв'язку з компетентним пластовим проводом. Шукаймо вини передусім у себе самих!

Школа повинна зрозуміти рівнобіжність наших інтересів; ми вимагаємо добрих поступів у науці й відповідної поведінки пластуна; коли ще нині толеруємо "двійкарів", - то з огляду на з'ясовані передше загальні зовнішні й внутрішні умовини нашого життя та характеристику сучасної молоді; коли б не Пласт, то молодь пішла б "виживатися" кудинебудь - в інший та може не завжди в бездоганний спосіб; там, де втягали б молодь під плащом Пласту до інших занять, і школа і Пласт були б зацікавлені - і мали б обов'язок розкрити правдиву причину витрати часу молоді та протидіяти небажаним впливам.

Чим школа може допомогти Пластові?...Опікуни, домівка, бібліотека, спортове приладдя...

Що Пласт може дати школі? ...Вимога добрих поступів в науці, вимога пластової поведінки, розвиток вроджених здібностей, організація першої помочі в наглих випадках у шкільному будинку чи на шкільній прогульці, поміч в улаштуванні шкільних прогульок і інших імпрез...

НАШ З'ІЗД

(з його записника.)

Доводиться почути інколи, закид, що наша теперішня робота - це погоня за гарним спомином минулих літ. Не розуміють нас; не знають, як виразно спрямований пластунський зір і крок уперед; не бачать, що наша робота й життя - погоня за майбутнім.

Але - правда - це майбутнє корениться теж у минулому; її образ вицвітає з іскор пластунської ватри, що горіла багато літ тому в крузі пластового товариства; її підвалини покладено тоді, як будувався і розвивався Український Пластовий Улад. Тому нам дорогий спомин; і тому радо згадуємо часи, коли ми спільно мріяли про майбутнє. Наш спомин, - неначе спомин про майбутнє - хоч як противорічно це звучить.

Це так ясно відчувалось на II. Звичайному Загальному З'їзді Союзу Українських Пластунів-Емігрантів у днях 27. та 28. квітня ц.р., коли то вдруге вже на чужині зійшлося Пластоє Братерство на свою Велику Раду. Кожне слово, думка, проєкт чи рішення, - були спрямовані в майбутнє, у виір'яне, краще майбутнє. Та водночас нам, - старим пластунам, - ставали перед очима - немов живі - спомини про минуле і вичувалась невміруща сила пластової традиції.

У залі, де відбувався З'їзд, влаштував рухливий Карльсфельдський П. Ніл виставу пластунської преси й видань. Багато відомих у-

сім титулів пластових авторів, як ось: Дрот, Бачинський, Річинський, Козіцький, Кархут, Ісаїв; такі бібліографічні цінності, як "Пласт" Дрота, перший пластовий підручник ще з р. 1913, преса й література найраніших і найбільш розмашних часів нашого Уладу. Це все в більшості тепер рідкі унікати, що їх, як свою найбільшу цінність, врятували пластуни, мандруючи у світ за очі...

І коли в тих виданнях захована наша давня пластова традиція, - то зараз поруч бачимо нову пластунську пресу, що народилась уже тут на еміграції: у ній розмах відродженої ідеї й відзеркалення роботи під сучасну пору.

Коли Пік, Кошовий Карльсфельдського Коша, - як господар З'їзду, гукнув "Струнко!" і звітував Командантові С.У.П.Е., що З'їзд у приявності 79 делегатів та численних запрошених гостей - готовий на приказ, - мимоволі знов насунулись млі спогади... Бо це той же самий Пік, що то про нього досі співають у найпопулярнішій жартівливій пластунській пісні - про "Котову ковбасу", що пропала у таборі на Соколі /"...Мурмурандо, як побачив, що то не є жарт, перед звіт поставив П і к а, команданта варті..."/. Чи був тоді на Соколі веселіший пластун за "Лісового Чорта" - Піка?

І "обозний Ярмо" і кошовий Стрийського коша, - з тої ж пісні, - теж на З'їзді. А другі?

Коли навіть є якінебудь недомагання, то напрямою може бути тільки доброзичлива співпраця, бо ж і школа і Пласт бажать добра юнакам!

Церква. Пласт признає великий моральний вплив Церкви на виховання молоді. Цілі: характер і громадські чесноти - старається досягнути Пласт вихованням опертим на вірності Богові; але без якоїнебудь конфесійної нетерпимости.

Релігійне виховання залишає Пласт вповні й виключно - Церкві; зі своєї сторони, доцінюючи вповні релігійне виховання, - доручає пластунам брати постійну участь у релігійних практиках їхньої конфесії.

У нас, де маємо дві конфесії, католицьку і православну, - не було й немає причин до якихнебудь поважних завваг у питанні відношення Пласту до Церкви чи то релігії. Все ж таки пластові провідники - мусять постійно усувати всі причини до можливих конфліктів чи непорозумінь та виявляти якнайбільше такту в цій справі.

Громадське та політичне життя. В службі батьківщині мусять юнак вправлятися змалку; він має кожночасно помагати другим; він бере участь у загально-національних імпрезах...

Однак громадянство іноді упрощує собі справу, звертається зачасто з різними домаганнями, щоб пластуни робили те чи інше. Тут пластові провідники мусять рішуче задержати міру. Надуживання молоді при зовнішніх виступах - поза витратою часу - має глибоко шкідливі з виховного боку наслідки для молоді, робить з них "театральних прімадон", вбиває почуття дійсної суті Пласту; суть Пласту лежить зовсім деінде, а ці всі виступи - це тільки далеко другорядна справа; у виступах можуть брати участь тільки старі, випробовані та вишколені пластуни.

Але вимога, щоб юнак брав у відповідних розмірах і формі участь у громадському житті, - є вповні оправдана і зрозуміла.

Натомість зовсім незрозумілим було б домагання втягати молодь у пасивній чи активній формі у партійно-політичне життя. Не тільки тому, що Пласт - по

своєму принципу - а партійний, але передусім ізза загально признаних педагогічних поглядів, що втягнення молоді в віці розвитку до партійно-політичної роботи - є рішучо шкідливе - а іноді то й злочинне.

Не йде тут про духовий вплив тої чи іншої політичної чи світоглядної течії (-але тільки національно і морально здорової!) на молодь у віці, коли її такі питання починають цікавити, - але про безпосереднє втягання молоді туди, де вона може прийти до конфлікту - через отримування двох суперечних доручень чи зобов'язань, через безкритичне сліпе поривання противника, через розчарування у зустрічі з дійсністю - і де, як наслідок того всего, - може прийти викривлення характеру.

Тому на особливе признання заслугоує справді державницький підхід усіх українських політичних і громадських організацій, яким вони признають як одиноким правильним, щоб молодь у віці приналежності до Уряду Юнаків не була під ніякою формою втягнена до політичної акції. І це становище зобов'язує не лише Пласт, - але й усе громадянство.

Бо коли в Америці державні закони боронять одности і недоторкаємости снавтової організації Америки і ніхто не сміє там поза "Бой Сквайтс оф Америка" уживати назви, односторою, відзнак чи інших суттєвих форм сквайтінгу, то в нас Пласт мусять бути хоронені й нами самими, нашою публічною опінією.

Український Пласт є тільки одином! І він не сміє стати тереном розгри яких би то не було політичних, класових, конфесійних, чи особистих амбіцій!

...так засадничо виглядають справи в площині новаків і юнаків. Але як є зі старшою молоддю і зі старшими громадянами в Пласті? Що старші пластуни і сеніори діють як провідний кадр у пластовій роботі, - це нам ясно. Але вони є рівночасно теж повно-

Докінчення на ст. 48.

Де Ти, Команданте табору, що так хитро прослідив справу "Котової ковбаси"?... І Ти між тими, що їх доля погнала далеко-далеко і не дозволила зійтись сьогодні з нами!...

Пластовий гимн. Як колись. А потім Командант С.У.П.Е. - Тангенс Фі (що у "Лісових Чортів" аванзував тепер за свої заслуги аж на... Котангенса!), відкриває З'їзд. Говорить про ті завдання, що перед Радою, про плаз тунську ватру, що безпереривно горіла - не зважаючи на заборони, тюрми й штучні кордони - і хвилина мовчанки в честь тих, що впали на стійці або коротають свій вік десь - по далеким тундрах заслання....

Вибирають Президію З'їзду: в її проводі - Приблуда, старий пластовий діяч еміграції, віддавна член Команди С.У.П.Е.; біля нього - члени відомих колись пластунаських куренів: "Ті, що греблі рвуть", "Довбушівці", "Лісові Чорти".

Відчитують та виголошують З'їздові привіти. З них ясно пробиває, як достойники Церкви, представники найвищих громадських установ, знатні громадяни, - доцінюють виховне значення Пласту, вірять у його призначення. "Серед повені з'їздів, - Ваш важніший" - чуємо; "...в Пласті зійшлись сьогодні представники всіх наших земель і вперше підняли спільно пластовий прбпор..." - стверджує з радістю не молодий вже поважний генерал; інші висловлюють побажання, щоб наша ідея охопила найширші маси нашої молоді...

Перший день З'їзду призначений для важного завдання: оцінити й закріпити досягнення дотеперішньої праці на еміграції. Стож ідуть звіти членів Команди С.У.П.Е. В них видно пластунаський підхід до проблем, спробу розв'язувати їх по-на-

шому. Ось фінансовий референт: він бачить своє завдання не у "робленні грошей", він намагається поширити в Пласті ідею ошадности, що вчить, згідно з нашими засадами, зміло господарювати силами, часом і майном. Референт преси й пропаганди говорить про засади пластової пропаганди, що спирається на правді й прикладі власного життя. Референт зв'язку розказує про відносини, що втворюються між нашим Уладом і чужими. Тільки референт організації й діяльності говорить числами: коло ст о частин в американській зоні Німеччини, понад 2.500 членів, приблизно 500 по першій пластовій пробі ... Його слова рисують перед нами ясну картину організації й роботи.

Наприкінці - знову Командант. Він говорить про зовнішні умовини останніх років, про велику кризу ідей, яка, на його думку, зовсім не заторкнула пластуна; вони були в щасливому положенні, що не мусяли нічого до да в а т и й н і ч о г о в і д н і м а т и від тих ідей, якими жили від 35 літ!...

Він уважає дуже великим досягненням, що ми не далися втягнути в партійну боротьбу й вдержали своє становище а п а р т і й н о ї організації. Він знову підкреслює цей позитивний факт, що ми гуртуємо молодь усіх наших земель. Хоч старші брати Центральних Земель інколи й не розуміють нас, то молодь прекрасно себе розуміє, співпрацює - і так здійснює правдиву с о б о р н і с т ь.

Слова Команданта стрічають гарячі оплески, справді широко-гарячі! Нічого в них з офіціальної, режисерії, з того несмачного підхлібства провідникові, що означало б: "Аве диктатор!" Бо завтра він може не буде більше Командантом, якщо не сходе цього товариство. І тоді він стане знов звичайним рядовиком і візьметься за рядовицьку працю з таким самим завзяттям. Але сьо-

ПОСТАНОВИ

ДРУГОГО ЗВИЧАЙНОГО ЗАГАЛЬНОГО З'ЇЗДУ С.У.П.Е. - 27. і 28. IV. 1946.

Перший Загальний Установчий З'їзд С. У. П. Е. в днях 6. і 7. жовтня 1945 мав переважно імпровізаційний характер. Спонтанний гін української пластової молоді до організованого життя і самодіяльності не дозволяли на дальшу проволочку. Годі було виробляти наперед подрібні плани, встановляти теоретичні організаційні принципи, устійнювати ідеологічні напрями. Треба було негайно приступати до праці, керуючись виключно потребами практичного життя.

Тому вибрано тимчасову Команду та припоручено їй унормувати всі справи, даючи їй як загальну напямну - одиноким вимогу: взоруватись на давніх організаційних зразках і на ідеологічних заложеннях Українського Пластового Уладу.

Команда С.У.П.Е., помимо свого переходового та тимчасового характеру, виконала велику працю: найкращим підтвердженням того - сухі та тверезі числа Референтів Команди - у їхніх звітах. Одобрення цієї праці Другим Звичайним Загальним З'їздом С.У.П.Е. в

днях 27. і 28. квітня ц.р. - добачаємо у виборі тих же самих осіб - і до повноправної звичайної Команди С.У.П.Е.

За пів року праці тимчасової Команди годі було розв'язати всі біжучі проблеми; крім того практичне життя висунуло цілий ряд нових проблем, часто дуже пекучих і актуальних. Загальний З'їзд, як найвищий законодавчий орган С.У.П.Е., мусів зайняти своє становище як - з одного боку - до тих організаційних і ідеологічних напрямних, що ними керувалась Команда у пройденому етапі, так - з другого боку - до нових назриваючих проблем. Схвалені З'їздом постанови, що їх підготували відповідні з'їздові Комісії, являються отже безумовно зобов'язуючими на прямими для дальшої діяльності Команди С.У.П.Е., поодиноких пластових частин та навіть для особистої поведінки поодиноких пластунів.

Загальні постанови.

I. З'їзд стверджує, що ідейні основи Українського Пласту, висловлені у Трьох Головних Обов'язках Пластуна, Пластовому Законі і Пластовому Приреченні, вміщують та здійснюють - і основні ідейні засновки світового скавтіngu - і українську

національно-державницьку ідею;
- визнає - і кличе всіх українських пластунів пам'ятати, що Пласт - серед сучасного лихоліття - є втіленням живучості нації, її зосередженої думки і незламної волі - у вір-

годні він звітує про свою працю. Оплески прихвальных - це скромна - але щира подяка за цю успішну працю, за його бадьорі слова.

Це підкреслює й Голова Провірної Комісії, Кудеяр, старий пластовий діяч Карпатської України. Він більше поет, ніж "ревізор" - і такий його звіт, трохи незвичний, начеб-то нерічевий; він коротко стверджує, що в діловоденні, книгах, насі - все в порядку, готівку - "бачив на власні очі"! Зате він довше говорить про саму діяльність Команди, за якою постійно стежив. Пропонує висказати особливе признання за віддану працю - Командантові й Референтів організації й діяльності. Гучні оплески заявляють прийняття його пропозиції.

✱

Другий день - неділя. Вранці - спільна Богослужба учасників З'їзду; потім наради з'їздових Комісій.

Після полудня - вибори; дотеперішня Команда була тимчасова, треба нової, постанови. Воно не легко дати комусь таке важке та важне становище; не легко й брати його на себе. Але тим разом не було проблеми (хіба тільки у кандидатів!): Єдине внесення Комісії-Матки - вибрати знову цілу Команду у старому складі - перейшло однодушно!

Комісії напрацювались - тепер приходять з готовими внесеннями. Народи йдуть гармонійно, видно спільне бажання успіху, немає ніякого натиску, ніякої залаштункової політики.

Одна формальність при голосуванні розбурхує на хвилину гарячі голови. Хтось має враження, що голосування не віддає справжньої думки. Завзята словна боротьба, здається за формальну справу, але по правді, - за засаду пластового ведення нарад, за те, - щоб рішала справжня дум-

ка й переконання більшості. Розбіжність поглядів швидко вирівнюється: Рада спокійно йде далі.

✱

Народжуються основи Уладів: обговорюються правильники Уладу Пластових Новаків, Старших Пластів - зовсім нові - Пластового Сеніорату, бо наші пластові "дідугани" теж хочуть надалі бути активними пластунами.

Вічно молодий Сірий Лев (не во гнів: тепер вже скорше... Сивий Лев!) - палко боронить свою думку. Довго схречуються погляди на те, в якому віці старший пластун має стати сеніором: старші хотіли б знизити границю віку, молодші - піднести, щоб не заскоро стати "дідуганами"! Погодились вкінці компромісово на рухому границю: 25-30 літ.

✱

Коли при кінці дводенних нарад хвилина утоми спохмурила настрої на залі, - прийшла нагло допомога від веселого референта: спонтанний сміх перекотився через цілу залю, і знову нова сила й оживлення зійшли на втомлену Раду.

Увечері розходилося пластове товариство. Взяло з собою на дорогу гарні враження зі З'їзду, багато важливих постанов і ще сильнішу віру в свою пластову організацію.

Тяжко було розставатись щирим друзям: Ніхто не знає коли знову зійдемося на спільну нашу дружню гутірку. Тому не дивниця, що в пластовій домівці ще допізна гомоніли розмови та щирий веселий сміх, викликаний надиво швидко й дотепно зложеним з'їздовим "репортажем" друга Рогатинського.

Володимирко

ності Богові та службі для України.

Постава і діяння пластуна мусять бути живим свідоцтвом того.

2. Український Пластовий Улад, як соборницька організація, - приймає у свої ряди українську молодь без різниці походження, віроісповідання, звання, тощо.

3. З'їзд передає всій українській молоді привіт і заклик - жити і працювати в душі пластової ідеї.

3. З'їзд стверджує, що Український Пласт стоїть поза політичними партіями; - уважає, що з виховних мотивів пластова молодь в Уладі Новаків і Юнаків не може брати участі в партійно-політичному житті.

4. З'їзд стверджує, що Український Пластовий Улад є і залишається скавтовою організацією, побудованою на основах світового скавтингу; - передає скавтовим організаціям світу братній привіт і заяву готовності до співпраці.

5. З'їзд стверджує, що 35-літнє існування Українського Пластового Уладу і висліди його діяльності опрадали вповні ідейні основи Українського Пласту, тому вони не вимагають суттєвих змін.

Для еventуально потрібних формальних змін, які слід переводити з найбільшою увагою та сумлінністю, З'їзд доручає Команді С.У.П.Е. творити відповідні комісії.

6. З'їзд, беручи до уваги сучасне положення, закликає всіх пластунів, куди б їх доля не кинула, гуртуватися, - підтримувати зв'язок з Командою і виявляти пластову ініціативу.

7. З'їзд закликає всіх пластунів не обмежуватись на зовнішніх формах пластування, але звернути особливу увагу на суть і духа пластової ідеї та на зміст пластової праці і в тому напрямі посилити пластову діяльність.

У С П Р А В І В И Д А Н Ь І П Р О П А Г А Н Д И

8. З'їзд уважає, що пластова ідея й пластова організація, відроджені на чужині, вимагають живої пропаганди серед своїх і чужих, однак допускають єдино пропаганду згідну з пластовими засадами. Пластова пропаганда спирається на принципи правди і принципи прикладу власним життям. Важнішими засобами пропаганди вважає:

- а/ особисту поведінку пластунів, їх діяльність і зовнішню поставу;
- б/ приєднування прихильників для пластової ідеї особистими зв'язками та спів-

життям;

в/ пластові сходи, імпрези, ватри з участю, еventуально зі співучастю запрошених гостей;

г/ інформативні зібрання;

г/ організування Пласт-Приятю;

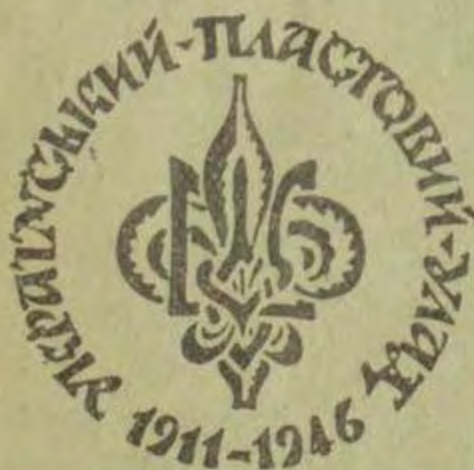
д/ писане слово.

9. З'їзд визнає велику вагу друкованого слова для виховної праці Пласту; тому видавці, редактори й автори видань чи статей, що мають змістом пластову ідею, пластові методи, організаційні чи виховні пластові питання об'єднуються у спільний ви-

СТРИЙСЬКІ ПЛАСТУНИ

У В И З В О Л Ь Н И Х З М А Г А Н Н Я Х

В 35-ліття існування Пластового Уладу на Українських Землях присвячую оцей спомин стрийським пластунам, що вповні виконали свій обов'язок перед Батьківщиною.

У грізні дні першої світової війни майже всі учні українці стрийської державної гімназії і її філії належали до Стрийського Пластового Коша. У своїх гуртках, звичайно за класами, ми творили суцільні спільноти і, наскільки це дозволяли воєнні умовини, використовували вповні чар пластового життя. На пластових сходах ми набували пластова та практичне знання, що його пізніше застосовували в мандрах "за Сонцем і Красою" в таких близьких і таких прекрасних Карпатах.

Напередодні Листопадового Зриву, у шкільному році 1918/19 ми стали учнями шостої класи. Ми продовжували пластові заняття у Гуртку "Сов", що складався у переважній більшості з учнів саме тієї класи. А втім, то ми властиво - "де юре" - були "Пугачі", а назвав нас "совами" наш Гуртковий, що, бувало, казав: "Пугач - це властиво я, а ви собі звичайні сови". Ми погодилися з фактичним станом - і так стали "Совами", для відміни називаючи Гурткового - Старим Пугачем. І цей "совиний рід" - був найкращим Гуртком Стрийського Коша. Носив він сіро-зелені сорочки, чорні краватки, сіро-зелені капелюхи з підогненою лівою крисою, чорно-зелені прапорці - й при

кожній нагоді верескливо кричав: "пу-гу-гу-гу-гу, - сови з стрийського лу-гу!", що до деякої міри нагадувало старогрецькі гексаметри, але й викликало теж великий подив і нечувану заздрість у всіх пластунів, що не мали права на такий клич. Поза згаданим вереском і деякою "сплендід ізольшен" у відношенні до інших Гуртків, - "Сови" відзначались великим знанням пластових законів і багатством практичних вмілостей, - звісно: сова - вчений птах! Різних іспитованих пластунів було найбільше саме в нашому Гуртку.

З того часу проплило багато води в рідному нашому Стрії, не до пізнання змінився стрийський луг, найближче місце наших зайнят. Немає вже густого лісу над рікою напроти Церковної вулиці - його вирубили ще під час першої світової війни.

Хоча від того часу проминуло вже майже 30 років, - я добре пам'ятаю всіх побратимів-сов. Як сьогодні стоять мені перед очима зайняття нашого Гуртка - і мені здається, що це було вчора, або шонайдальше дві неділі тому... Бо немає сумніву: пластова життя залишає по собі тривкий спомин на весь вік! Особливо дуже сильно виступає цей спомин саме тепер, на чужині, коли на кожному кроці бачу, як відновляються курені Українського Пластового Уладу. В мене немає слів, щоб висказати те, що я при тому по-

давничий осередок під проводом референта видань і пропаганди при Команді С.У.П.Е. для спільного встановлювання напрямних видавничої діяльності, координації сил письменників і редакторів та кращого господарювання духовими, особовими та матеріальними засобами.

Кожне пляноване видання, що має змістом ідейні, організаційні, діяльностеві чи виховні проблеми Пласту, чи взагалі якінебудь пластові матеріали, вимагає для друку й поширення попереднього затвердження і дозволу реферату видань і пропаганди при Команді С.У.П.Е.

З'їзд закликає всіх пластових авторів і всіх хто почувасться на силах співпрацювати активно в пластових видавництвах. з г о л о

Г о с п о д а р с ь к і п о с т а н о в и

II. Визнаючи, що пластуни шляхом ігри мають готуватись до активної участі в громадянському житті, а його велику частину творить господарське життя, З'їзд ставить новій Команді С.У.П.Е. - завдання:

- а/ ввести в програму пластової праці - у легкій, відповідній до віку формі, теоретичне знання підставових господарських занять;
- б/ привчати практично пластунів до метод господарської праці через ведення зразкових діточих чи шкільних кооператив, артілей праці, крамниць, - як теж зразкового книговодства у всіх клітинах пластової організації;
- в/ для вивчення і вповняння ошадности гроша й енергії улаштовувати плянові акції доцільного шадження:

с и т и цю свою готовість співпраці Команді С.У.П.Е.

10. З'їзд закликає пластунів збирати й зберігати пластовий архівний матеріял (видання, світлини, документи, відзнаки, тощо) а зокрема писати спомини з давнього й теперішнього пластового життя.

З цією ж метою закликає всіх пластових провідників присилати до реферату видань і пропаганди при Команді С.У.П.Е. по два примірники всіх пластових видань, якою технікою вони не були б розмножувані (друк, фото, літографія, циклостил, шапірограф, тощо) та таких не-пластових видань, - що містять згадку про пластове життя та діяльність пластових частин.

г/ для засоблення Українського Пластового Уладу в потрібну пропагандивну та виховну літературу оснувати "Пластове Видавництво", як окреме підприємство, що друкувало б свої речі тут або за океаном, - і організувати "Пластове Постачання".

12. З'їзд закликає пам'ятати, що пластуни радо помагають у загально-національних господарських акціях.

13. З'їзд устійнює висоту вкладок для сеніорів та старших пластунів відповідно до їхніх прибутків, але не менше як 10,- НМ для сеніорів і 5,- НМ для старших пластунів в місяць. Юнаки і новаки устійнюють висоту вкладки індивідуально на своїх сходах.

чуваю. Мені хотілося б гукнути з усіх сил під адресою молодих юнаків і юначок: "Вступайте всі - як один - до Пласту! Пластування, без сумніву, залишить Вам найкращий спомин з кних літ - на все життя!"

Гуртковим "Сов" був старший учень, тоді сьмою кляси, - Старий Пугач (Льоньо Лотоцький). Може йому за віком і час було вже вступати до австрійської армії і боронити, як тоді казали, "цісаря і вітчизну", - та його до армії не взяли, бо він був уломний. Наслідки хвороби сугавів спричинили, що він, ідучи, коливався як качка. Однак це йому не перешкаджало брати участь у всіх наших пластових мандрах і виконувати найбільш карколомні фігури народніх танків, а потому, - вже в українському військовому однострої, проміривати вздовж і поперек цілу Україну. Це був незвичайно ідейний хлопець, типовий "вічний революціонер", що до Пластового Уладу прийшов вже з кількатиім організаційним стажем у таємних "драгоманівських" кружках. По повороті з Визвольних Змагань - почерез У.В.О., в якій виконував обов'язки повітового провідника юнацтва, - докотився аж до "сель-робу", щоб мати змогу виїхати на Східню Україну, де й пропав в одній з безконечних "чисток". Як не дивним виглядав би комусь його життєвий шлях, для тих, що його добре знали, було ясним, що Старий Пугач ціле своє життя був вірний пластовому закону.

А другі побратими? Дозвольте й Вас, сьогодні старі вже "Сови", - згадати незлим словом... І так, фізично найсильнішим зпоміж нас усіх був, здається, Скобель (Осип Скобельський), що одинокий зпоміж нас зааванзував до старшинського ступня "на Україні", але теж і не вернувся над рідного "Стрия цвитучі береги", зложивши там свою буйну голову.

Дотепні фотографі й механіки: Коляя (Омелян Колодницький) і Тютюн (Володимир Тун) - пройшли також всі можливі "трикутники смерті". Коляя при тій нагоді заїхав аж у кожухівський табір під Москвою, де довелось йому примусово потрапити в "червоні піонери", що мали там заступити Пластовий Улад. За його споминами, ці піонери мали так мало

спільного з Пластом, що Коляя рішився краще вже перейти до Червоної Армії і покінчити там старшинську школу. Домів вертається він значно пізніше, як репатріант.

А хто з нас не пам'ятає миколаївського сміханця Тавфля (Володимира Лукомського), що й у найтрагічнішій ситуації - дотепом, слівцем чи рухом - потрапив повернути рівновагу духа й викликати сальви сміху, як по слові "тафель", що його вжив на годині німецького замість "тойфель" - і яке стало його "совиним" прізвисьмом. Дарма, що він був дуже лівих переконань - тоді була "мода" на соціалізм! - як і його "антидотум" - понурий і завзятий Мияца (Осип Микитка), - вони обидва згнули в катівнях... "правдивих" соціалістів...

Були в нас і три красавці, "божища" жіночого роду, одначе вони тоді не звертали на очі дівочі ніякої уваги, бо з цілою душою полюбили Пласт і остали йому вірні довгі роки. Перед у цій трійці вів Роман Файгель - Файглік; від нього не відступав далеко й Мамасварка (Володимир Татомир), що довго й надаремно протестував проти цього совиного наймення, уважаючи його наругою над його рідним прізвисьмом... Третім був звісний надстрийський луговик, попович з Верчан, Телесик (Ромцьо Івасик), що в його хаті вічно голодні сові нераз накормились та напоїлися чудовим квасним моголом - "просто від корови" - як ми тоді говорили. Хай за те буде вічна слава шан.п. Івасиковій і сестричкам нашого Телесика! - Всі три наші красавці проходили бойовий шлях в Армії У.Н.Р., або, як тоді казали, - "петлярівській".

Два мальчугани нашого Гуртка - Микоцько (Микола Бігун) і Мілько (Омелян Нагорняк) - вславились по повороті з України своєю діяльністю в У.В.О. Микоцько не виходив з польських тюрем і був героєм кількох політичних процесів; Мілько випровадив в сам час свою особу на Чехословаччину, звідки не захотів вже вертатись до рідного Стрия.

Ф о р м а л ь н о -

п о р я д к о в і.

14. З'їзд пригадує, що згідно з пластовою традицією пластуни вживають ж о в т о б л а к и т н ь о г о прапору, як національного.

Якщо рішальні чинники схваллять інший порядок барв національного прапору, Пласт його беззастережно прийме.

Де національний прапор був би вжитий в іншому порядку барв, пластуни завжди обов'язані віддати йому належну національному прапорові честь.

15. З'їзд визнає р і д н у м о в у за підставову культурну цінність нації й тому зобов'язує всіх пластунів плекати її ч и с т о т у в слові й письмі та притримуватись обов'язуючого правопису:

- доручає кому слід - піддавати фаховій мовній редакції та стилізації всі пластові видання.

16. З'їзд визнає потребу постійної праці м о в н о - с т и л і с т и ч н о ї к о м і с і ї, якої обов'язком було б опрацювати мовно-стилістичні зміни в усіх офіційних матеріалах Пласту, зокрема зміни до теперішньої пластової термінології. Ця комісія повинна подбати про співпрацю фахових сил.

П.Карпенко-Криниця

Дорогу дужим!

Грохоче день - озвався дужий похід,
Знаменами замаявши в імлі,
Бо їм обійми розкрива епоха,
Слабих забувши скарги і жалі.

Їм сонце падає на горді лиця,
Німіє далеч від вогню в очах.
Їх зброя - все: і м'язи й кута криця,
Святих змагань жорстокість - їхній шлях.

Вони, грудьми рвучи сплетіння хачів,
Ідуть, як лицарі, і кожну мить
Готов з них кожен кинутись у паду,
Щоб власним тілом звіра задупить.

Для них, що у пустель глухим полоні
Шукають щастя голубих оаз,
Немає слова "відступ" в лексиконі -
Тверда їх мова і твердий наказ.

Дорогу ж їм! Вітайте їхній похід
На всіх шляхах і закрутах стежок.
Бо їм обійми розкрива епоха,
Йдучи лиш тільки з ними - крок у крок!

"Терни"

Третій мальчуган - Р о м ц ь о /Роман Петріна/ - вславився тим, що був найменшим ростом підрунжим У.Г.А. і одним з найкращих учнів мистця В.А.враменка в Стрию.

Син розстріляного поляками в р. 1919 композитора - "соловейка стрийської землі" - о.Остапа Нижанківського - Б о г д а н к о /Богдан Нижанківський/ продовжував пластову й військову кар'єру - в таємній У.В.О., де займав високий пост.

Л о д з і н к а /Володимир Лукавецький/, - що також, поруч згаданого вже Мици, з причини хвороби не пішов на Україну, - добув у старшинській школі - другу льокату - на 46 учнів, чим загнав у кут всіх "Сов" і одинокий з цілого совиного роду воював на фронтах другої світової війни.

Два сусіди з Церковної вулиці - Я р к о /Ярема Весоловський/ та П е т р у ш к а /Роман Петрушевич/ - знані були не тільки, як спеці в будівництві телефонних сполучень поміж своїми помешканнями. Бо вдумливий і скритий Ярко був втаємничений у всі ходи тодішньої української політики, може завдяки своєму батькові, бл.п.Остапові Весоловському, судовому радникові, і матері Марії з Охримовичів, що тоді вели перед в організованому стрийському житті. Розуміючись добре на політиці, він знав, що війна - це її продовження збройними засобами - як казав колись небіжик Клявзевиц. - і тому Ярко кохався у зброї, колекціонує різні її зразки так, що з часом у його кімнаті повстав не то музей, - не то арсенал. Петрушка, син відомого стрийського діяча, бл.п.о. Константина Петрушевича, - зацікавився змалку товарисько-рецепційною сторінкою усяких зустрічей політиків і прекрасно визнавав на забавних образках, званих популярно...картами. Якщо йде про брідж /тоді казали: "віст"/, тарок, фербель або й різні відміни нашого рідного "дурака", - то не було понад нього кращого теоретика й практика в цілому Стрию.

Коли ще згадати передчасно померлого Ромка Яворського й К у н я /автора цього нариса/, знаного того, що мав коника зі совиным прізвиськом "калібер"

і возик, що ними їздив з рідних Дуліб до школи в Стрию, і якими користувався цілий гурток, - то листа "Сов" буде, здається, вичерпана.

Як воно дивно й не виглядало б, але цей совиный гурток був одною з цих небагатьох "реальних" наших сил, що на них розраховувала Українська Національна Повітова Рада, коли задумувала І.ХІ. 1918.р. перебрати владу в повіті. З цією метою вже в жовтні 1918.р. почались в гуртку особливі зайняття, які мали нас до цього завдання підготувати.

Пам'ятаю докладно, що дня 7.жовтня я дістав від пізнішого "Лісового Чорта", Ярка, картку, яку я мав, очевидно, негайно знищити, - з дорученням прибути обов'язково на 6-ту год. до "Руської Бурси" при вул.Кращевського, на місце наших звичайних сходів. На сходинах я зустрів усіх "Сов" майже в комплекті, а крім того деяких вибраних пластунів з інших гуртків. Пригадую наймолодшого учасника наради, учня третьої кл., Володимира Дармохвала, що опісля також пройшов вільні змагання у рядах українського війська.

До нас промовив коротко один старшина, бл.пам. композитор Нестор Нижанківський, підкреслюючи, що ми вкортці будемо мусіти ділом засвідчити вірність Україні. Потім передав нас під опіку нашому Старому Пугачеві, що мав нам передавати вказівки і накази. Зараз потім відбулося незвичайно врочисте поіменне записування, яке поставило нас, в наших очах, в ряди Української Армії.

По відході Нестора й більшости учасників, залишилось нас кілька, щоб дістати дальші вказівки. Між іншим потрібний був "калібер" і візок для перевозу десь роздобутих крісів, револьверів і амуніції. Треба було негайно вертатись до Дуліб, щоб ще того самого вечора перевезти згаданий матеріал до помешкання Ярка, де міг бути наш арсенал зовсім безпечний, бо його батько був окружним суддею. Крім того й всі пластуни мали подбати за власні пістолі й амуніцію, що й не було так важко, бо менше чи більше здеморалізоване воєцтво продавало їх по 20 - 30 корон за штуку разом з набоями. Вслід за тим пішла скоро на-

ука стріляння, яку багато з нас знало вже теоретично й практично. Але того було мало, бо й від чого пластунська амбіція: треба було вміти гасити свічку вистрілом з віддалі кільканадцяти кроків.

В такій підготовці скоро минув місяць жовтень. Військові заговорники (майор Котович, сотник Колодницький, поручник Васильчишин, У. Нижанківський, чотар Ст. Нижанківський і інші) підготовляли роззброєння гарнізону і обсадження всіх важливих об'єктів у місті, - а політичний провід (Д-р А. Гарасимів, Омелян Калитовський, Остап Весоловський, а передусім довколишні священики: оо. Нижанківський, Івасик, Гошовський, Петрушевич, Матковський, Шанковський, Татомир і інші) - перейняття урядів і установ у повіті. Українських збройних сил - не було до цього ніяких. Проєктувалось в ніч на І. ХІ. скликати селян з довколишніх сіл, допомогти військово вишколених і, спираючись на певний міський елемент і нас - пластунів, - перевести задуману революцію. І, - очевидно, цей план удався повністю!

Вже пізно увечорі 31. X. пластуни й інші учні були змобілізовані в "Руській Бурсі". Цілу ніч звозив мій "калібер" зброю з усіх усюдів і ми озброювали нею щораз то прибуваючі гуртки добровольців - міських і сільських. На місці формовані старшинами, вони під їх проводом відходили до касарень, де мало відбулось роззброєння австрійських частин.

І ранок І. ХІ. застав уже Стрий в українських руках. З усіх важливіших об'єктів нашого міста повітали гордо великі синьо-жовті прапори.

В цю пам'ятну ніч я належав до загону бл.п. с. Колодницького, що обсаджував стрийську заліз. станцію. І в нашому випадку все відбулось без ніяких особливих інцидентів.

Вже в перших днях по перейнятті влади - пластуни стали зав'язком Пластунської сотні, підпорядкованою Стрийській Окружній Команді. Як найбільш ідейна й повна присвята частина українського гарнізону, вона стала опором української влади в Стрию. Обтяження службою цієї молоді сотні було дуже велике: нічого дивного, що пластуни падали з ніг. Охорону залізничної станції і розбродження чужинецьких транспортів - переводили пластуни, розбродження цивільного населення - пластуни, охорону т.зв. Повітової Ради, де містився український штаб, включно з службою надзвичайних доручень і обслугою всіх телефонних апаратів - пластуни, охорона пошти й телефонної станції - належала пластунам, обов'язок контр-розвідки - мали пластуни. А крім того військової вишкіл, наука стріляння, телефонний вишкіл і т.д. Роботи було багато, - а умовини праці не були легкі. І так, наприклад, група, що мала службу на залізничній станції, поїмалась у дерев'яному бараці, що в ньому померло раніше багато російських полонених; помімо всяких дезинфекцій, - трупачий сопух ще довгий час тримався бараку. Якщо взяти ще на увагу сильний холод і досить принагідне харчування, - то справді від 15-16-літніх юнаків годі було більше вимагати. І, як це не дивно, - на цей відповідальний і важкий пост коло залізничної станції - голосилось завжди чи не найбільше охотників - дарма, що там служба відбувалась за схемою: 24 години служби - 24 години відпочинку. Але там було небезпечно і цікаво: через станцію перевалювались безупинно дві хвилі - російські полонені на Схід - та зі Сходу різні, прерізні військові транспорти з представників усіх народів колишньої австро-угорської монархії. І треба признати, що за винятком одного випадку, всі вони заїхали зі зброєю найдалше до Стрия, де мусіли їй здати "смаркатим" пластунам!

Стрийська пластунська сотня, що її основу творили дійсні пластуни, зросла поволі до повного ста-

ну воєнного часу. Її озброєння і вишкіл відповідали тодішнім військовим приписам. Не можу відмовити собі приємності згадати й пластунів з других гуртків, що з ними доводилось зустрічати в службі: чи це буде достойний Еко (Едвард Козак), що тоді зовсім ще не заповідав майбутньої слави в малярстві, чи й добряга Оріховський, артист Зенон Сташків, Славко Дубицький, Славко Яворський, Синиця, Богдан Сапрука, Славко Білинський і багато інших; всі вони виконували свої обов'язки з посвятою.

А коли бої розгорнулися на вулицях Львова, ціла сотня стала до звіту з проханням перекинути її до Львова. Та Команда рішила інакше; ми мусіли остати на місці. Від тоді, однак, почалися "командіровки" окремих пластунів з дорученнями до Хирова, - а часом і на львівський фронт.

Велику роботу проробили пластуни, коли прийшло пляноване зайняття Закарпаття і прилучення його до З.У.Н.Р. Перед військовою акцією вислано до Мукачєва пластунів з пропагандивними і розвідковими завданнями. Половина висланої групи вийшла з Мукачєва на села в напрямі Ужгороду; вона попала в руки чехам. А друга група пішла в напрямі на Хуст і попала в руки румунам; довелось молодим пластунам засмакувати благодатей сігуранці... Однак з часів цієї закарпатської ескапади залишився один милий спомин: дуже шире прийняття нас по закарпатських селах - і дійсна воля великої більшості закарпатського населення прилучитись до України.

До літото 1919.р. перебували пластуни на військовій службі. В літоту зорганізувалась гімназія і Команда рішила повернути всіх пластунів до школи. Ми шостокласники мали закінчити тільки класу, щоб набути права скороченої військової служби й права вступу до старшинських шкіл.

Цей поворот пластунів до школи відбувся з великою парадом; в школі вмуровано пропам'ятну таблицю - і почалась щоденна наука. До школи ми мали право ходити у військовому однострої з бічною зброєю. Дехто з нас улаштувався на стані місцевих військових частин, як напр. Ярмо в Обласній Команді, або я в 2. летунській сотні, що стояла й мала леговище у мойому рідному селі Дулібах. І ми були предметом заздрости всіх других - особливо, коли мені вдалося декільки разів покоштувати незвичайного вдовілля, яким є - літання.

Та обрії шасливого життя у власній державі захмарювались з дня на день. Вороги громадили переважючі сили на фронті - і на самий Великдень 1919.р. перейшли до офензиви. 19. травня вступали польські війська до Стрия, а "Сови" подались у мандрівку - з відступачою Українською Армією. Побратими розбрились по різних військових школах і частинах. За малими винятками: Ярмо, що був відтятий у Станиславові, Лодзінка й Мици, що залишились хворі в Стрию, - всі інші "Сови" перебули всю визвольну кампанію, переважно як фронтовики й закінчили старшинські школи, здобуваючи здебільша ступінь підхорунжого. Багато з них було ранених у боях, а кожний з них перебув усі можливі роди тифу. Тільки один Скобель не повернувся домів. Інші повернулись в рр. 1920 - 21 і пройшли весь важкий шлях української молоді того покоління: У.В.Ш. (українські таємні високі школи).

.... Багатьом довелось зазнати всіх благодатей польських, більшовицьких, німецьких і інших тюрем і таборів... Декого вже й немає між живими... Але одно є певне: Вони завжди були в ірні тим і де я м, які виплекав у них молодий ще тоді на Українських Землях - Орден Сонця і Краси - Український Пластовий Улад!

Лев Шанковський

...ДУМ ШАЛЕНИХ — НЕ ЗМОГТИ ЗАЛІЗУ,

НІ МРІЙ, НІ ВОЛЬНИХ ПОРИВІВ МЕЧЕМ! —

ЯК З СЕРЦЯ ІДЬ НЕ ВИТРАВИТЬ ЗМІІНА

СЬОМИ ТИХ ЛІТЕР — СЛОВА: УКРАЇНА!

(В.К.)

МОЛОДЬ І ПОЛІТИКА

Відношення молоді до батьків і до політики - є одним з найвиразніших показників здоров'я, чи хвороби даного громадянства. З характеру її відношення до своїх батьків і до політичного життя можемо відчитати не тільки сьогоденний стан народу, але й поробити висновки відносно його майбутнього.

Сьогодні хочу заторкнутися це друге питання: молодь і політика. Коли українська молодь Західніх Земель в останнім десятилітті перед війною пережила велику й важку кризу, то причин тієї кризи треба б шукати головню в тих двох ділянках. Очевидно були ще інші чинники, що на це вплинули - такі, наприклад, як криза українських авторитетів, соціальні й політичні умовини, перелім двох історичних епох і криза світоглядів, невдача визвольних змагань - і ще й інші, але головні причини корінились якраз в цих двох ділянках - у відношенні до батьків і політики.

Питання молоді і політика важне не тільки для самовиховної організації, такої як Пласт; воно важне ще в більшій мірі для старшого громадянства. Але мимо цього справа досі не передискутована як слід, ані не вяснена. Ще досі чуємо в цілому громадянському житті подих важкої кризи молоді тридцятих років. І досі ще - так відчуваю - з острахом беруться за це питання ті, що перші мусять його розглянути і знайти правильний вихід - а мусять це зробити керівничі громадського життя і виховники. Острах зрозумілий, бо питання тяжке, а деякі пересуди, з ним зв'язані, засильно вкорінились серед громадянства. Вони творять психологічні перепони для такої дискусії.

Молодь і політика. Щоб виминути непорозуміння, треба з місяя уточнити, що розуміємо під цими двома поняттями. Молодь - це діти, юнаки, дівчата, молодці - в загальному приблизно до 20 - 25 року життя, без уваги на те, чи вони школярі, учні, студенти, чи ні. Політика - цього слова звичайно вживають у двох значеннях: Перше - ширший, класичний сенс того слова; в тому ширшому значенні - політика означає все те, що відноситься до життя народу - як цілості; а друге - у вузкому сенсі - політика це боротьба політичних груп за владу серед даного народу, отже - в першу чергу все те, що відноситься до політичних партій і їх суперництва між собою.

В ширшому сенсі політикою є все, що навіть посередньо має вплив на долю народу. Р тому сенсі молодь є одним з чинників всенациональної політики. І в цім зв'язку навіть такі далекі від політики справи, як дитячі ігри та забави, спорт молоді, добрі поступи в школі, пісні, танці, кіно, шкільний однострій, тощо - мають тісний зв'язок з політикою. Проблемою є тільки відношення молоді до тої другої політики - у вузкому сенсі.

Молодь живе для майбутньої політики. В цьому немає ніякого сумніву і ця справа стоїть поза всякою дискусією. Це відноситься до політики взагалі - одної і другої. Бо молодь - це майбутнє громадянство. Молодь живе на те, щоби, підготовившись, прийти на зміну батькам і перебрати на свої молодші та сильніші плечі весь тягар боротьби національної - і внутрішньої громадської. І в одній і в другій - не сміє бути неутральних. Що більше неутральних, - то певніше нарід стане жертвою наїздника з-зовні, або внутрі стане тереном, на якому його коштом заспококуватимуть свої амбіції жадні влади політичні гурти. Однак молодь не сміє брати участі в партійній розгрі і мусить стояти здалека від такої "політики". Вона має підготуватися до участі у майбутньому політичному житті.

Хто втягає молодь у політику, той нарушує народну субстанцію і її нищить. А хто нищить якийнебудь елемент з народної субстанції - всеодно, духовий, чи матеріальний - робить злочин з погляду всенациональних інтересів. Так каже здоровий розум. І всюди там у народів, де про господарювання народними силами рішає *common sense* і думка на майбутнє, там держать молодь здалека від політики.

Гляньмо на село, де здоровий хлопський розум не затемнений ні модерною цивілізацією, ні політич-

ною демагогією. Добрий господар не запрягає лошаків до плуга, тільки їх старанно доглядає і плекає, щоб росли і сил набирали. І шойно коли вирости на справжніх коней, поступовно привчає їх до хомути, а потім запрягає. Часом трапиться нерозумний господар, що не видержить і почне робити лошаками. Але подивіться на коней, що вирости з таких лошаків: бідні, змарнілі, нерозвинені, слабкі, менш відпорні на хвороби. Такими кіньми довго не потягне. А хіба ж може бути якесь порівняння між одним - і другим? Чи треба переконувати, що громадянство повинно ставитись до своєї молоді з більшою уважливостю, як добрий господар до своєї тварини?

Тимчасом у нас досі у відношенні до молоді панував глибоко неправильний погляд: молодь має брати участь в громадському житті, в політиці і в боротьбі. Ми - так казалось - не можемо дозволити собі на люксус, щоб наша молодь тільки студіювала. Тому у нас був рідкою появою такий студент, який ставив би на першому місці свої студії, науку й самоосвіту, а політикою займався постільки, поскільки йому лишався б вільний час від науки. На нього дивились згори і він вражав громадську думку!

Наслідки загрозливі. Вони почали виявлятись уже давніше, але тільки тому не стали очевидні для кожного, що вибухла війна і все перевернула догори ногами. Та старі погляди діють далі і тягнуть за собою ті самі наслідки.

Отже молодь за радою старших політикувала і не вчилася. Який вислід з того? - А такий, що наші історики оглядаються за молодими адептами історичної науки і з острахом стверджують, що їх немає. Щоб почислити молодих істориків, на те забагато пальців однієї руки! А хто буде нам писати історію України, коли старі історики відійдуть? Вони ж не вічні!

Те саме з філософами. А хто буде в майбутньому формувати українську думку про світ? Чи й на будуче будемо засуджені на те, щоб визнавати чужу правду, коли наша спатиме присипана попелом забуття, занедбана й забута?

Правники жаліються, що не мають кому передати спадщину таких світлих постатей української палестри, як Старосольський, Дністрянський, Волошин, Глушкевич, або ще з попередньої генерації: Олесницький, Петрушевич, Кость Левицький...

А треба при тому тямити, що право, філософія та історія - це підставові науки державного будівництва. На інших ділянках, особливо технічних, не є краще. Одним словом: українська наука не має молодого нарібку. І це була постійна нотка, яку було чути на всіх дискусіях науковців.

Політикування молоді мусіло довести до загального обниження інтелектуального рівня і зниження життєвого стилю серед молодшої інтелігенції. Це природний і неминучий наслідок того, що молодь займалася усім іншим, а найменше наукою. Спрямування її заінтересувань в ділянку громадську і політичну довело до зануку інтересу для науки і наукового досліду. Завмер той фавстівський елемент, який відзначає здорову молодь, той здобувчий гін у ділянці знання, який одинокий доводить до правдивого пізнання. Молодь забула, що знання - це сила, що знання - це велика зброя народу в боротьбі за краще завтра, що вона перша покликана кувати цю зброю.

Коли нашу молодь так дуже заправляли в громадській і політичній роботі вже від наймолодших літ, - то ми повинні мати безконечні ряди кандидатів вишколаєних до всякої суспільної праці, людей ділових, які потраплять як слід повести всяке громадське діло. Тимчасом - коли б Ви знали, які трагедії переживають наші громадські діячі на керівних постах! Давай-те людей! - Немає людей до праці - це постійний тон невгаваючих жалів і нарікань. А розв'язка загадки - на диво проста: юнак, який політикує на шкільній лавці, не може бути добрим громадським робітником. З громадським діячем подібно, як з вояком. Всі основні військові чесноти набуває вояк - поза фронтом. І шойно тоді, коли його поза фронтом виховали на воя-

ка, чи старшину, - шлють його на бій. Фронт - це вже тільки остаточна перевірка його воєнської здатності.

Часто чуємо в розмовах про громадянські справи один і той же самий запит: "І де ж поділися ідеалісти?" - Відповідь знов проста: Сдні погинули в тюрмах окупантів і на шибеницях, а другі вигоріли, завчасно втягнені до праці, яка заскоро зужила їх молодечий порив і жертвенність. Кожна жертва, зокрема найвища жертва життя, мусить бути політично доцільна, себто оправдана з погляду вищих інтересів народу, - якщо вона має бути прикладом для інших. Тільки тоді вона активізує ідеалістичну поставу других і піддержує жертвенність загалу. В протилежному випадку вона шляхом природної реакції викликає протилежну саме ціль. Лицарство абсурду - в кінцевім ефекті - вбиває ідеалізм і готовність жертви. Крім того це питання має ще один аспект. В ніякій іншій ділянці не мститься так жорстоко брак відчуття міри, як у цій. Хто вимагає від громадянства взагалі, чи від молоді зокрема, забагато жертви і самопосягати, мусить викликати - в силу законів життя - протилежну реакцію. Останній розвал Німеччини дає для цього дуже драстичний приклад.

А чи не вразив Вас факт, що серед молодих громадян у силі віку отак коло тридцятки - так часто зустрічаємо людей знеохочених, огірчених на всіх і вся, збайдужілих для громадських справ? Вони втікають від політики і громадського життя якраз тоді, - коли вступили у вік духової зрілості і коли можна було сподіватись, що вони пірнуть у вир боротьби та стануть громадськими активістами. Але вони заскоро ввійшли у світ політики. Вже як діти, або юнаки до решти вижили свої громадські заінтересування і мають досить політики на все життя. Заскоро побачили їх молодечі очі те царство, в якому людські пристрасті, жажда влади та еґоїзм політичних груп виявляються в усій наготі, де шаліє безоглядна і брутальна боротьба, де до майстерності доведено рафінесу гри й позалаштункових ходів. Така є політика всюди в цілому світі. Тому всиди бережуть молодь здалека від неї. Тільки тотальний режим посягає своєю все-

загребуючою рукою по молодь на те, щоб витресувати собі своїх власних яничар, щоб мати когорти на все здатних, режимові сліпо відданих, преторіян.

В тому царстві можуть видержати тільки духово дозрілі, загартовані, тверді характери дорослих людей. У молоді демон політики нищить все, що в неї найцінніше: її ідеалізм, чистоту серця і думки, готовність жертви, чар молодости, вроджені підстави для характеру, - одним словом все те, що є завдатком - к р а ш о г о м а й б у т ь о г о н а р о д у. - А що шойно діється, коли вся політика загнана в підземелля?! Там, де немає контролю громадянства, де зредуковане почуття відповідальності, і де пристрасті нічим не гамовані. Там щонайменше бодай до квадрату степенуються всі ті небезпеки, які для молоді несе молах політики!

А скільки серед молоді трагедій - якраз через усякого роду моральний терор, бойкоти, казармський дріль і багато інших темних засобів боротьби, що їх щедрою рукою сплудила відома пропаганда а м о р а л ь н о с т и в громадському житті! Скільки роздвоєних душ - колись надійних юнаків, що давали найкращі сподівання! Вони в наївній вірі, що море - "по коліна", - кинулись на буйні хвилі політичного життя - і їх пірвала грізна стихія. Шойно згодом вони пізнали, що море глибше, як по коліна, і - що не все золото, що блесить. Хотіли б вирватись, але силою безвладности плывуть далі з стихією, хоча вже втратили віру в доцільність плавби. А скільки то 18 аж 20 літніх юнаків, що від них дише кислотою скептицизму, або холодом нігелізму! Життя не має для них уже більше ніякої принади. Для них немає вже ніякої правди ні ідеї, яка могла б ще раз розпалити вогонь їх серця.

Скільки трагічних конфліктів внутрі українських родин виникло через участь молоді в політиці! Ота ж політика ставила молодь проти батьків, розсаджувала єдність родинного життя, нищила те середовище, яке є першою і підставовою школою державних чеснот громадянина...

Хроніка 58. Пл. Куреня ім. С. Петлюри

Пізніше: Бойківського Куреня

На 11. році життя став я пластовим новачком 58. Пл. Куреня ім. С. Петлюри в Синевідську Вишнім, що належав до Стрийського Пл. Коша. Ковчим був тоді Падох а курінними: Капало, Коваль. В рік пізніше, по першій пробі почалося шойно справжнє моє пластування. На жаль, - надійшов понурий вересень 1930 р. - невіджалувана втрата: розв'язання Українського Пластового Уладу.

Згідно з останнім рішенням гурткових сходин, - ("Пластунами залишаємось і без одностроїв!") ми постановили і надалі продовжувати пластову діяльність.

В р. 1931 С.У.П.Е. видав з нагоди 20-тилітніх роковин У.П.У. ювілейні значки й листівки і ми їх масово розпродували; за це я попав у тюрму.

В рр. 1932 - 1935, як провідник юнацтва "Рідної Школи" в Синевідську Вишнім, я популяризував пластову ідею поміж широкими шарами української молоді при допомозі прогульок, ватр, таборів, іспитів, маршів і подібних імпрез. Це був період формування півофіціального "Бойківського Куреня", що в рік пізніше став широко знаним по всій Верховині. - Бойківський Курінь постав як півофіційна частина доросту "Рідної Школи", що його я організував і оформив - виключно за пластовими приписами і на платформі пластової ідеї. Моїм кличем було: Доріст "Рідної Школи" для всієї молоді, Бойківський Курінь - тільки для вибранців, гідних здійснювати ідею Пласту! - І так: Єсі три юнацькі проби були переведені на основі - "Життя в Пласті" Дрота - з усіма вимогами пластових приписів. Це було дійсне **п р о д о в ж е н н я**

д і я л ь н о с т и У.П.У. у всіх його ділянках включно з частинним одностроєм.

Доказом нашої пластової діяльності є опі важніші моменти з нашої хроніки: Ми відбули 4 інструкторські табори під шатрами, в тому великий табір у Труханові з участю Куренів Молоді стрийської гімназії, Черницького ліцею, самбірської семінарії. Далі ми зорганізували 1 вишкільний та 5 менших таборів, десятки прогульок, маршів, ватер, (в тому 8 святочних з прилюдними пописами), теренових ігор, стріч, прилюдна І. проба для новачків, тощо. Власними силами видавано пластовий місячник "Рінь" - з тематикою "Вогнів".

Крім того зорганізував я в рр. 1939 - 40 кілька шкільних пластових гуртків на Лемківщині.

Повернувшись в р. 1941 до Краю, я знов взявся до праці в Бойківськім Курені. Він був огнищем пластової ідеї для цілої Верховини. Це був справжній по змісті й формі - Український Пласт. Його заслугою, що верховинські села знов могли побачити мандруючих українських пластунів!

В архіві Бойківського Куреня зберіглися різні цінні речі: Курінний прапор, відбитки печаток, деякі цінніші документи, формуляри наших свідощів, пл. проб, виказок - це все друковане, історії гуртків, світлин таборів, табльо Куреня, стріч, маршів, гуртків один примірник часопису "Рінь", тощо. При нагоді 35-тилітнього ювілею У.П.У. постараясь використати ці матеріяли.

І в а н Н и н к а

Такий білянс з участі молоді в політиці. Я не знаю, чи наше громадянство не було подібне до того нерозумного господаря, що запрягає лошаки до плуга, і казало - своїм наймолодшим орати народну ниву. Чи може завинив у тому вибухливий еґоїзм політичних партій? Кожна з них в безоглядній боротьбі за владу посягала по останні резерви народної сили і гнала їх на фронт міжпартійної боротьби. Посягала по ту молодь, яку розумний провід народу намагається шадити навіть у хвилинах всенародної загрози, щоб не нищити найціннішого елементу субстанції народу.

Питання про відношення молоді до політики далеко ще не вичерпується тими заввагами. Я бажав - наскільки це було можливе в короткій статті - вказати на небезпеки для молоді від безпосередньої участі в політиці. Теж бажав би я, щоб ця стаття започаткувала у провідному органі Пластового Руху дискусію на цю переважну тему. Зокрема вимагає обговорення не тільки негативна, але й позитивна сторінка тієї теми. Сказано вище, що молодь живе для майбутньої політики - і має до неї підготовлятися. Але якими шляхами має йти ця підготовка: чи в школі - чи поза школою; в яких організаціях; чи в співпраці зі старшими, чи в сепарації від них; який тип українського громадянина має прийняти молодь за свій ідеал, до якого змагатиме; які окремі ділянки знання має спеціально плекати з огляду на всенародні потреби - і ще дальший цілий ряд питань, які повинні бути вияснені, щоб допомогти молоді до правильного національно-державного самовиховання. Во сьогодні щораз частіше чути голоси серед молоді, які домагаються основної перевірки дотеперішньої постави в усіх громадських справах і переоцінки старих ідеологічних залогень. Тому пора, щоб основно вияснити й питання про відношення молоді до політики. Сдиноким мірилом в тому можуть бути тільки вимоги державного будівництва.

М. Д. Добрянський

В. Я н і в

*

* * *

Зійшла таємна чорна ніч
Без звуку, подуву і зір:
Галуззям не промовить бір
ні гай;

...І трави не шелеснуть,
Не зашумить ручай...

А в духоті,
- У парах примари й червоні опирі
Та наших пристрастей одчай,
Гріху нездавлені вогні.

І загорить простір вогнями кари,
- Нежданним громом гніву.

У перегонах дикі хмари
І градобої йдуть і зливи.
Потоки ллються й лють
Відплату, кару й лють.
Невтишний вихор
Ялиці ломить і смереки,
А подув смерти й небезпеки
Несеться скрізь, - і лихо.

І бути б моряком мені
- У ніч палкого урагану -
На водних десь шляхах!
У боротьбі сталитись до загину
І побороти смерти жах,
Щоб завжди потім в змагу
Гасити пристрасті і спрагу.

Пласт в Гайденав

Гурткова система, як всі добре знаємо, - найкраща для виховання і удосконалення пластуна; в гуртку кожний почуває себе повновартним членом. Але як тяжко її здійснити, коли на кількості душ молоді різного віку немає ні одного справжнього пластуна! На щастя найшовся один сеніор і з його поміччю Гайденав взявся до переведення в життя пластової ідеї.

При гімназії ім. Т. Шевченка вже 1 листопада 1945 засновується два курені. Починається інтенсивна праця, вшлеплюється пластова ідея, подається необхідне знання - просто з "голими" руками, куються перші кадри пластунів. Крок за кроком відходимо від примітивності, поглиблюється знання матеріалів до І проби, улаштовуються для крадих, меткіших і здібніших хлопців і дівчат методичні курси на Гурткових.

Два курені, основоположники Пласту в Гайденав, можуть тепер вже почванитися своєю працею: 7 добрих гуртків юнаків і юначок є жваво діяльні при гімназії та виказують свою ініціативу. Зв'язкові: І. Куреня - Інж. С. Жмуркович, ІІ. Куреня - проф. Н. Бачинська. Ці курені виконують громадянську службу при всіх святах, два повні дні й ночі стоять у Господнього гроба, ведуть свої сходи у власній, гарно розмальованій домівці, роблять спортові змагання, пластові марші на 5 км з обтяженням у 15 кг, організують пластові гри, забави, пластові ватри і ін. Це все відбувається у благородному співзмаганні на очах цілого табору - молодших і старших - і знаходить повну симпатію й признание нашого громадянства.

26. квітня ц.р. 15 Гурткових, вишколених на курсах для новаків, перебирає працю у народній школі; 191 новаків - в тому 90 дівчат - починає новий етап свого життя "пластовим шляхом". Зв'язковий Уласевич береться з завзяттям до праці. Наші жовтодзюби повні запалу, цікавості й радості.

Тимчасом готується новий надр Гурткових для ор-

ганізації старших пластунів. 21.V. ц.р. засновується Курінь Старших Пластунів з позашкільної молоді. На чолі стає зв'язковий С. Ілюк; відчувається добра будучність цього куреня.

Тепер вже Гайденавський табір у порядку. Утворено Комову Раду у складі 8 осіб, яка пильно стежить за пластовою роботою всіх 4-ох куренів. Перед кількома тижнями посипались на наших пластунів різні блага: однострої, вітрівки, канадійські плашки від дощу, спортове приладдя, светри й однострої для новаків, човно, таборове приладдя, тощо. Місцева УНРР А якнайкраще ставиться до пластунів. Своя команда в таборі - теж дуже зичлива.

Перший період організаційної праці - закінчено. 272 новики, юнаки, старші пластуни і сеніори - разом з прихильниками Пласту - переходять до другого етапу своєї праці. Праці над своїм удосконаленням - на основах пластового закону й переходу на дійсних пластунів з пластовим приреченням і вірністю пластовій ідеї - перед своїм національним тризубом і прапором.

Крім того в англійській зоні є ще такі пластові осередки:

Табір у Мунстрі має 30 юнаків і 79 ст. пластунів - в тому 10 юначок і 19 ст. пластунок. Зв'язкові: Мадярова й Ковальський. Комовою Радою проводить проф. Лесик.

Табір у Фалькенберзі має 15 пл. і 30 новиків - в тому 20 дівчат. Зв'язковий: М. Данкевич. Мають пластову домівку.

В таборі в Гайденав є також осідок Команди на англійську зону - під проводом сктм. проф. Л. Бачинського.

Б о в ч и й З у б

П Л А С Т О В И Й   З А К О Н

Згідно з нашою обіцянкою - подаємо сьогодні далі тексти Пластового Приречення і Закону—а саме: чеського й польського. Чеський, Скавтовий Закон такий простий і ясний. - по

його звичайно подають без дальших інтерпретацій. - Навпаки: польський Гарцерський Закон має такі широкі та подрібні пояснення, що вони не оставляють та кож ніяких неясностей чи непевностей.

o o o

S V A Z   J U N A K Ů   S K A U T Ů R Č S.

С О Ю З   Ю Н А К І В — С К А В Т І В   Р. Ч. С.

(Тепер: "Č e s k o s l o v e n s k ý   J u n á k")

(Тепер: "Ч е х о с л о в а ц ь к и й   Ю н а к")

S k a u t s k é   h e s l o: B u ě   p ř í p r a v e n!

С к а в т с ь к и й   к л и ч: "Б у д ь   г о т о в!"

S k a u t s k ý   s l i b:

Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:

1. Milovati vlast svou republiku Československou a sloužiti jí věrně v každé době;
2. plniti povinnosti vlastní a zachovávatí zákony skautské;
3. dušič a tělem býti hotov pomáhati bližním.

S k a u t s k ý   z á k o n:

1. Skaut je pravdomluvný.
2. Skaut je věrný a oddaný.
3. Skaut je prospěšný a pomáhá jiným.
4. Skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta.
5. Skaut je zdvořilý.
6. Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvo-
rů lidských.
7. Skaut je poslušný rodičů, představených a
vůdců.
8. Skaut je veselý.
9. Skaut je spořivý.
10. Skaut je čistý v myšlení, slovech i skutcích.

С к а в т о в е   п р и р е ч е н н я:

Прирікаю на мою честь, як зможу найкраще:

1. Любити батьківщину свою, республіку Чехосло-
вацьку, і кожночасно служити їй вірно;
2. Виконувати власні обов'язки і придержуватись
скавтових законів;
3. Душею і тілом бути готовим помагати ближнім.

С к а в т о в и й   з а к о н:

1. Скавт є правдомовний.
2. Скавт є вірний і відданий.
3. Скавт є корисний і помагає іншим.
4. Скавт є приятелем всіх людей доброї волі й
братом кожного скавта.
5. Скавт є лицарський.
6. Скавт є охоронцем природи й цінних людських
творів.
7. Скавт є послухний родичам, зверхникам і про-
відникам.
8. Скавт є веселий.
9. Скавт є ошадний.
10. Скавт є чистий в думках, словах і вчинках.

Z W I A Z E K   H A R C E R S T W A   P O L S K I E G O

С О Ю З   П О Л ь С ь К О Г О   Г А Р Ц Е Р С Т В А

H a s ł o   h a r c e r z a: "C z u w a j!"

К л и ч   г а р ц е ж а: "В а р т у й!"

P r z y r z e c z e n i e   h a r c e r s k i e:

Mań szczera wolę całym życiem pełnić służbę Bogu i Ojczyźnie;
nieść chętną pomoc bliźnim,
być posłusznym prawu harcerskiemu.

Г а р ц е р с ь к е   п р и р е ч е н н я:

Маю щирю волю цілим життям сповняти службу Бо-
гові й Батьківщині;
нести охоче поміч ближнім;
бути послухним гарцерському законові.

P r a w o   h a r c e r s k i e:

1. Na słowie harcerza pole-
ga j, jak na Zawiesz y. Harcerz
ceni swą godność, jest prawdomówny; kłamca nie wart
być harcerzem. Harcerz nie rozróżnia słowa zwyczaj-
nego, któreby nie zobowiązywało, od słowa honoru,
którego dopiero się nie łamie. Harcerz waży słowa
swoje, na wiatr ich nie rzuca. Obłudą i fałszem
się brzydzi.

2. Harcerz służy ojczyźnie i
dla niej spełnia sumien-
nie swe obowiązki. Gdziekolwiek
harcerz się znajduje, stara się zrozumieć, czego od
niego Ojczyzna wymaga; to wykonuje. Harcerz nie za-
pomina, że Ojczyzna przede wszystkim, a własna o-
soba później.

3. Harcerz jest pożyteczny i
niesie pomoc bliźnim. Ten o-
bowiązek ma spełniać z największym nakładem sił i
poświęceniem, bez względu na swoją wygodę lub ko-
rzyść, nawet na bezpieczeństwo. W niepewności, co w
danej chwili wykonać, zapyta harcerz samego siebie,
co lepsze dla innych? i to jako
obowiązek swój wykona. Harcerz szuka skrzętnie spo-
sobności, by codziennie wyświadczyć komuś choćby
drobną przysługę.

4. Harcerz w każdym widzi
bliźniego, a za brata uwa-
ża każdego innego harce-
r z a. Gdy harcerz spotka drugiego, choćby niezna-
jomego harcerza, postępuje z nim, jak z najlepszym
znajomym i służy mu radą i pomocą. Harcerz nigdy
zgóry na innych nie patrzy, dlatego, że sa biedniej-

Г а р ц е р с ь к и й   з а к о н:

1. С л о в у   г а р ц е ж а   д о в і р я й,   я к
З а в і ш і. Гарцеж цінить свою гідність, є прав-
домовний; брехун не wart бути гарцежом. Гарцеж не
відрізняє слова звичайного, яке не зобов'язувало б,
від слова честі, що його шойно не ломиться. Гарцеж
важить свої слова, на вітер їх не кидає. Облудою і
фальшом гидиться.

2. Гарцеж служить батьківщи-
ні і для неї виконує сум-
лінно свої обов'язки. Де б гар-
цеж не опинився, він старається зрозуміти, що від
нього вимагає Батьківщина; це виконує. Гарцеж не за-
буває, що Батьківщина передусім, а власна особа пі-
зніше.

3. Гарцеж є корисний і не-
се поміч ближнім. Цей обов'я-
зок він має виконувати з найбільшим ужиттям сил і
жертвенности, без огляду на свою вигоду або користь,
а навіть безпеку. В непевності, що в даній хвилині
виконати, гарцеж запитає самого себе, що краще для
д р у г и х? - і це виконає як свій обов'язок. Гар-
цеж запопадливо шукає нагоди, щоб щоденно зробити
комусь бодай дрібну прислугу.

4. Гарцеж в кожному бачить
ближнього, а за брата у-
важає кожного іншого гар-
ц е ж а. Коли гарцеж зустріне другого, хочби й не-
знайомого гарцежа, поводить з ним, як з найкраще
знайомим і служить йому радою і поміччю. Гарцеж ні-
коли не дивиться на других згори тому, що вони бід-

si albo do innej warstwy społecznej należą. Harcerz nigdy nie da się opanować zawiści względem bogatszych lub szczęśliwszych.

5. Harcerz roztęperuje rogu-cersku. Jest grzeczny dla wszystkich, a szczególnie uprzejmy dla kobiet; otacza opieką dzieci; zawsze chętnie wspiera starców, słabych i ułomnych, a dzielnie i śmiało broni pokrzywdzonych. Nie przyjmuje za swe usługi żadnej nagrody.

6. Harcerz miłuje przyrodę i stara się ją roznać. Harcerz chroni zwierzęta przed dręczeniem i sam im nigdy krzywdy nie czyni; nie zabija więc bez potrzeby nawet owadów; nie niszczy drzew i innych roślin, wogóle - niczego w przyrodzie.

7. Harcerz jest karny i rozsądny rodzicom i wszystkim swoim przełożonym. Posłuch harcerski przyczynia się do wyrobienia karności w życiu społecznym. Każdy rozkaz musi być wykonany natychmiast i ochotnie choćby był niemiły. Przy rodzicach i przełożonych stoi w dobrej i złej doli; nawet mówić źle o nich nie pozwala przy sobie.

8. Harcerz jest zawsze pogodny. Harcerz nie zniechęca się, nie zraża, nie zna co to dąsy. Szczególniej w chwilach niepowodzenia obce są harcerzowi wybuchy prostactwa; nie klnie wtedy i nie przezywa; zmusza się raczej do milczenia i do uśmiechu.

9. Harcerz jest oszczędny i ofiarny. Oszczędny nie przez sknerstwo, lecz przez przezorność, by nie być ciężarem dla innych i pomagać potrzebującym; ofiarny - "na odzianie i nakarmienie Matki-Ojczyzny". Gry hazardowe i wogóle trwonienie czasu i majątku uważa za grzech narodowy.

10. Harcerz jest czysty w myśli, mowie i uczynkach, nie pali tytoniu, nie pije napojów alkoholowych. Harcerz brzydzi się wszelkim brudem, unika złego towarzystwa, nie pozwala w swej obecności nie tylko czynić, ale nawet mówić i dowcipkować nieprzystojnie. Harcerz stroni od trucizn, szkodzących ciała i duszy. Chce zachować zdrowie i siły dla siebie i dla dobra ogółu, pragnie dawać dobry przykład drugim; przyczynić się do rozszerzenia zasad wstrzemięźliwości, a przez to do zmniejszenia спустoszeń, jakie złe nałogi sprawiają pośród szerokich warstw narodu.

niші або належать до іншої суспільної класи. Гарцеж ніколи не дасться оволодіти завистю супроти багатших або щасливіших.

5. Гарцеж поводить ся по-лицарськи. Б'є ввічливий для всіх, а особливо щирий для жінок; оточає опікою дітей; завжди охоче підтримує старих, немічних і калік, а відважно та сміло боронить покритих. Не приймає ніякої нагороди за свої услуги.

6. Гарцеж любить природу та старається її пізнати. Гарцеж хоронить тварини перед мученням і сам ніколи їм кривди не робить; не забиває отже без потреби ані комах; не нищить дерев і інших рослин, - взагалі нічого в природі.

7. Гарцеж є дисциплінований і послухний батькам і всім своїм зверхникам.

Гарцерська слухняність спричиняється до вироблення дисципліни в суспільному житті. Кожний гарцерський наказ мусить бути виконаний негайно й охоче, хочби був і немилий. При батьках і зверхниках стоїть у долі чи недолі; навіть говорити про них погано не дозволяє при собі.

8. Гарцеж є завжди погідний. Гарцеж не зневірюється, не знеохочується, не знає що це "фохи". Особливо у хвилинах неспіху гарцежові чужі вибухи простактва; не клеветить і не прозиває; примушує себе радше до мовчанки й усміху.

9. Гарцеж є ошадний і жертвенний. Ошадний не задля скупости, але задля передбачливости, щоб не бути тягарем для інших і помагати потребущим; жертвенний - "на придіння і накормлення Матері-Батьківщини". Газардові гри та взагалі марнування часу й майна вважає національним гріхом.

10. Гарцеж є чистий в думках, мові й вчинках, не курить тютюну і не п'є алкогольних напій. Гарцеж гадиться усяким брудом, уникає злого товариства, не дозволяє у своїй приязності не тільки робити, але навіть говорити й жартувати непристойно. Гарцеж уникає отрут, що шкодять тілу й душі. Хочє зберегти здоров'я і сили для себе й для добра загалу, бажає давати добрий приклад іншим; причинитись до поширення засад тверезости, а цим до зменшення спустосень, що їх роблять злі пристрасті серед широких шарів народу.

ДЕСЯТИННА ЦЕРКВА У КИЄВІ

Що ми шумить,
Що ми звенить,
Далече рано перед зорями?
/Зі "Слова о полку Ігоревім"/.

Найстарші пам'ятки монументальної (мурованої) архітектури в Україні відомі на Чорноморському побережжі. Були тут в колишніх грецьких колоніях античні храми, доми та оборонні мури міст, згодом - у ранньо-християнську добу - церкви та інші релігійні будови з каменя і цегли. Це будівництво мало великий вплив на постання української архітектури старокняжої доби X - XIII ст.

Найстаршою мурованою будовою тих часів нашого державного життя була величава церква Богородиці, більше znana під назвою "Десятинної". Вона давно вже не існує на поверхні землі, але розкопані й досліджені її фундаменти (основи стін, під землею), знайдені архітектурні рештки та численні історичні звіткі - можуть оповісти нам багато цікавого й незвичайного. Була це не тільки найбільша церква десятого сторіччя в Україні, але одинока того роду будова на цілому просторі Східної Європи! Навіть коли порівняти нашу Десятинну церкву з тогочасними будовами цілої Середньої і Північної Європи, - то по величині й технічним досягненням вона все таки має першество. Само собою, що в сумезних до України землях в той час не було ніякої будови, котра хоч зда- лека дорівнювала б Десятинній церкві! В Чехії, Угор-

щині та по цілому Подунаю були тоді лише невеликі, круглі костели - т.зв. "ротонди", а в Польщі і в московських землях вміли будувати лише з дерева...

Вже один цей факт примушує нас особливо цінити нашу пам'ятку, дорожити кожною дрібною матеріалю, цікавитися хоч найменшою історичною звісткою про нашу будову. Це ж наша гордість, колишня слава, праця рук та уміння наших прадідів!

Місцевість, де стояла Десятинна церква - це найстарша частина Києва, де був акрополь - укріплений замок з княжими палатами Ігоря, Ольги, Святослава, Володимира Великого і багатьох їх нащадків. Недалеко від Десятинної церкви, в початку нашого сторіччя, було відкрито цілий промисловий городок з численними майстернями старокняжої доби: різьбярською, керамічною, ювелірською, шклянну гуту, кістяних і рогових виробів. Все це стояло на дуже високому технічному рівні - та самі вироби відзначались містецькими якостями.

В дохристиянських часах місце Десятинної церкви теж було в найбільшій пошані, - тут відбувалися служби старославянським богам, тут ховали визначних небіжчиків.

Про постання церкви пише Київський - т.зв. Іпатський літопис, що була вона заложена в 986 році, а далі під роками 991 - 993 дослівно каже:

"Володиміру живущоу в законі крестьянствім і помисли создати каменю церкву святаго Богородица і послав приведе мастери от Грѣк. Заченшо здати яко

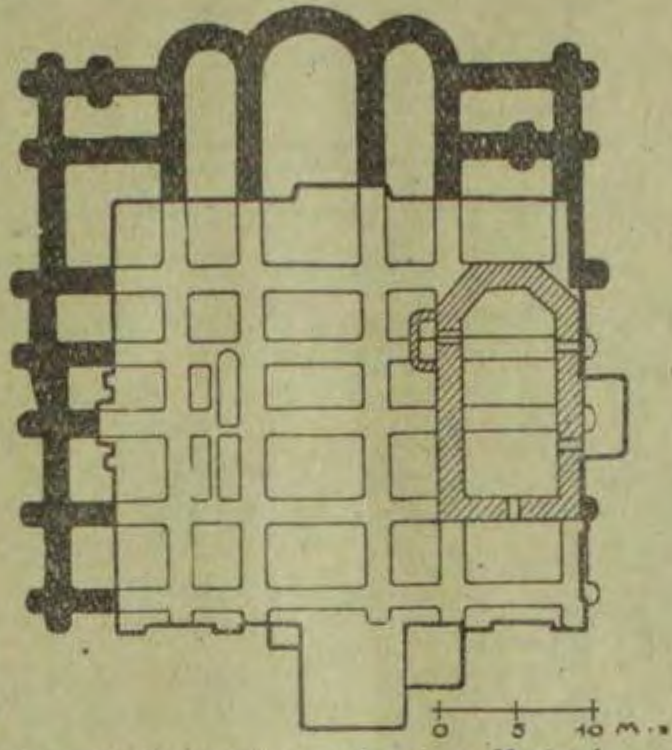
сконча зижда, украси ю іконами, і поручив ю Настасу Корсунянину, і попи Корсунськія престаи служити въ неї, вда у все еже бі взял в Корсуні ікони і ссуди церковниі і крести."

Оці відомості, що Володимир Великий закликав грецьких майстрів, доручив церкву Настасієві Корсунському /с.т. з міста Корсуня чи Херсонесу на Криму/, запросив корсунських священників та прикрасив церкву корсунськими іконами, посуддю, хрестами та ін. - не треба брати дослівно, лише як свідцтво сучасників, що вони переймали християнство зі східної, візантійської вітки християнства. Все таки, постійні покликування на Херсонес /Корсунь/ в Криму, дуже важне - як вказівка - де шукати першоджерел до мистецької умідости, стилю і характеру української архітектури старокняжої доби.

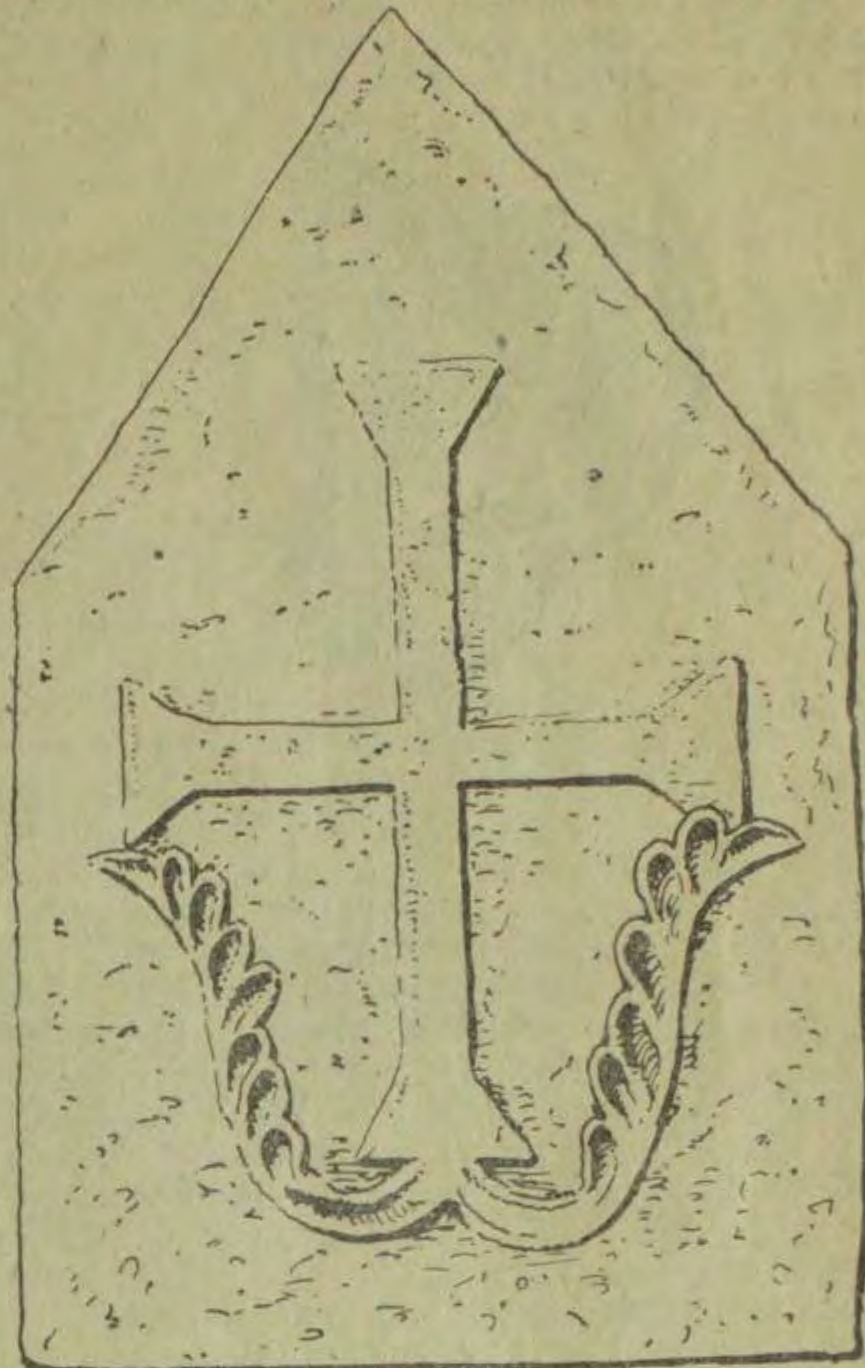
На утримання церкви Володимир Великий призначив десятю частину своїх прибутків, від чого будова стала називатися "Десятинною".

Руїни Десятинної церкви X ст. За рисунком почат. XIX ст.

Плян Десятинної ц.у Києві. Чорні місця - найстарші основи з X ст.; заштриховані місця - будова XVII ст.; обведене місце - новітня будова XIX сторіччя.

Саркофаг Десятинної церкви X ст. /Бічна плита/

До церкви було перенесено тіло кн. Ольги, біля церкви поставлено муровані будинки для духівництва та співаків ("деместників"), на майдані перед церквою - античну квадригу /чвірку коней/, що була перевезена з Херсонесу в Криму. А було це рівно 950 років тому!

Далі, за нашими літописами знаємо, що в Десятинній церкві в 1015 р. поховано кн. Володимира Великого, три роки згодом будова погоріла і знов відновлена в 1039 р. В XI і XII ст. тут поховали ще багато інших українських князів. В 1230 р. пошкоджена землетрусом. В 1169 р., підчас нападу на Київ суздальського кн. Андрія, недоречно прозваного москалями "Боголюбським", - цей князь, за словами літопису, "грабиша за два дни весь град, Подольє і Гору, і монастирі і Софію, і Десятинную Богородицю - і не бисть помилованія нікому же... і взяша іменія множество, і церкви обнажиша іконами, і книгами, і колокола ізнесоша всі... і вся святині взята бисть". То саме робить в 1203 р. інший князь московських земель, Рюрик Ростиславич, що навіть зрабував - одяг ("порти") похованих у Десятинній церкві перших князів!...

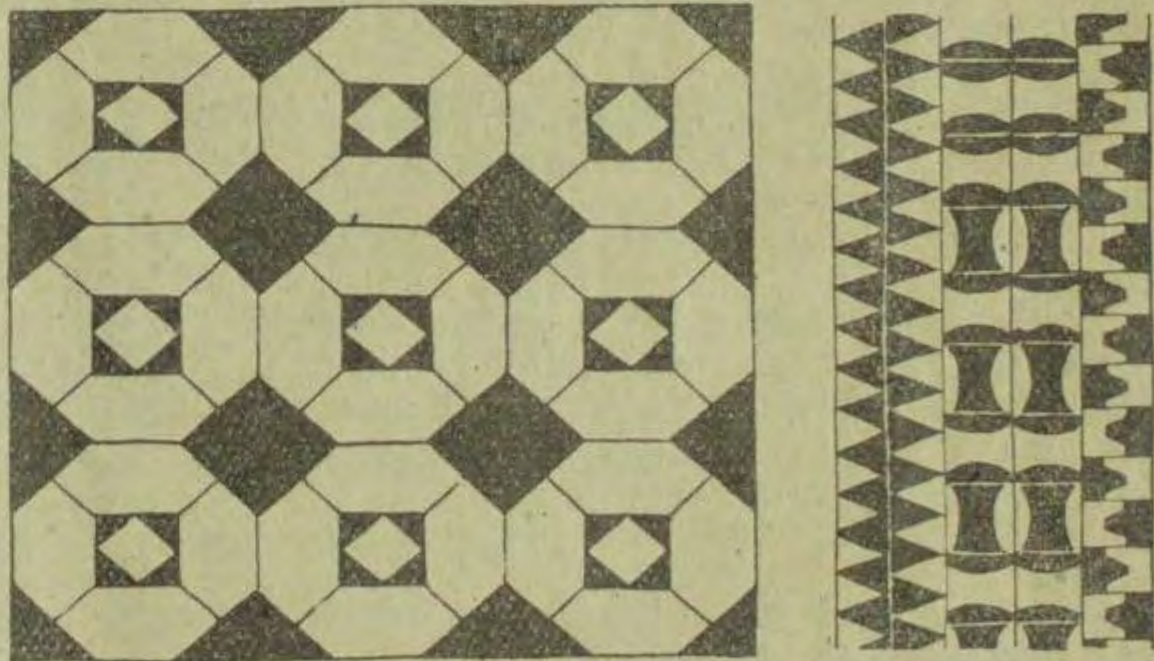
Сильно постраждала будова підчас нападу Батия в 1240 р. Літопис, оповідаючи про трагічну оборону Києва, каже, що оборонці і мешканці міста шукали захисту від татар на київському акрополі та в Десятинній церкві. На хорах і бічних галереях церкви зібралося стільки люду, що від тягару вони завалилися і поховали багато киян.

Можна сумніватися чи справді ціла будова тоді завалилася. Більш правдоподібно, що вона нищилася в наступні часи більше від недогляду й недбалства, як більшість інших київських церков доби руїни XIII - XV ст. Аж в роках 1635 - 1647 частинно її відновили за митроп. Петра Могили, який побудував з південного боку колишньої будови невелику церкву св. Миколи (гляди заштриховане місце плану церкви).

Французький інженер Боплян, що написав велику книжку про Україну, бачив Десятинну церкву коло року 1640 та подає, що стіни її були ще високі на 5-6 футів, вкриті грецькими написами. Приблизно в такому стані руїни доховалися аж до початку XIX ст., як це й бачимо на долученому рисунку.

З найдавніших часів руїни Десятинної церкви

викликували в українців великий пієтизм. Перші розкопи на місці будови переводив ще Петро Могила, вирішивши її "викопати із мраки підземного і відкрити денному світлу". Тоді знайдено саркофаг, що його П. Могила вважав за гробовець Володимира Великого. Далі переводилися розкопи в роках 1824, 1908 - 1911, 1919 і нарешті 1938 р. Підчас цих розкопів, що їх не завжди вели фахівці знайдено різні деталі будови, рештки мозаїк, фресок, ювелірські вироби, емаль, тощо.

Мозаїкова підлога Десятинної церкви.

Та найбільшу шкоду заподіяли Десятинній церкві не землетруси, не татари і не війни, - але "опіка" російського уряду XIX ст.! В початку XIX ст. ці опікуни вирішили "відбудувати" церкву Володимира. Проект відбудови українського, київського архітекта Андрія Мелянського - відкинено, а прийнято проект московського архітекта В.Стасова. Цей побудував в роках 1828 - 1842 чудернацьку, недоладну церкву у "російсько-візантійському" стилі (гл. обкреслене на

пляні місце. Отже тоді зовсім розібрано дорогоцінні для нас рештки стін Десятинної церкви - найстаршої мурованої будови Сходу Європи!... Ці стіни були ще в деяких місцях покриті мозаїкою, мальовилами, різьбою і написами та досягали висоти 6 метрів! Дещо з того без ладу вмуровано в нову будову дещо залишилося усередині нової будови, решту перенесено до Університетського музею (згодом у Печерську Лавру), а найцінніші викопані золоті й срібні речі та емаль - особливо з розкопів в 1908 р. - вивезено до

Тризуб на цеглах Десятинної церкви.

петербургського "Ермітажу". Ця нова московська церква простояла до 1928 р., коли то її зовсім розібрали самі ж москалі, але вже червоні... Після того провадилися розкопи старих фундаментів у 1938 р., - але ще й досі не опубліковано вислідів цих розкопів.

Як свідчать розкопані й досліджені фундаменти Десятинної церкви, головню завдяки праці арх. Мілеєва впр. 1908 - 1911 (гл. плян), була це на ті часи будова неімовірно велика. Складалася з трьох нав'яз трьома довгими проходами посередині і бічними (4-та і 5-та) проходами чи галеріями, так що мала розміри 34 і 1/2 x 45 метрів! Стіни грубі на 1 м., а фундаменти сягали до 2 - 2 і 1/2 м під землю. Під церквою були склепіння для ховання небіжчиків. Форма пляну неподібна до інших київських будов XI - XII ст. Нема тут т.зв. центральности пляну і взагалі тої

упорядкованости і суцільности форм, як це ми бачимо, наприклад, у славній св. Софії у Києві. Були спроби порівнювати плян Десятинної церкви з т.зв. Абобським городищем у Болгарії, але це порівняння дуже приблизне.

Десятинна церква була розкішно прикрашена мозаїкою, фресками, мармуром, різьбою, але від того всього зберіглися лише незначні уламки і деталі. З цих окремих фрагментів і пам'яткових речей Десятинної церкви треба відмітити передусім знак тризуба на цеглах (гл. рисунок), що являється найстаршим

Верхня плита саркофагу Десятинної церкви.

типом нашого тризуба у глині.

Дуже цінні рештки мозаїкової підлоги (гл. рис.) що була виконана з червоного українського шиферу (з Волині) та різнокольорового мармуру - білого, зеленого та фіолетового (з порфіровим прошаренням).

Незвичайну вагу для студій українського малярства має фрагмент фрескового розпису (від малярської настінної техніки), що виображає очі й ніс якогось святого. Тут ще нема тої умовної візантійської типізації та схематизації обрисів які бачимо в пізніших фресках XI - XII ст.: в Десятинній церкві ще діють впливи грецького т.зв. енкавистичного портретового малярства, що відзначалося живою, реалістичною формою та сильною виразистістю. Ця висока антична культура т.зв. геленістичної доби прийшла до нас

Ватра над Боденським озером

Крізь мряки альпейського ранку, крізь зеленаві жалюзії густого галуззя проривається дзвінкий мелодійний голос і срібними дзвіночками видзвонює над сонними тубильцями. І натягнені на вуха перини ніяк не помагають. Що ж це за біда?

Не видержали. Заглядають у на-пів притемнені вікна: Асфальтовою дорогою іде стрункими лавами молодь. Мають прапори. - "Свобідно!" - і пісня звенить з молодечих грудей. Підхопили й турки - і давай на свій лад! Аж свавільний Ін ще більше розохотився і своїм голосним шумом береться заглушувати молодечі розсміяні голоси.

На залізничній станції станули лавою. Аж тут їх наздігнали сиво- і лисо-голові сеніори "со своїм чадом". Між них замішались і свіжо спечені "новаки" - дарма, що професори університету та старі радники: Буйне, захоплююче життя молоді й надія побачити щось цікавого й їм незнаного - зробила з них на сьогоднішній день - "теж пластунів".

Французькі пасажири - не дуже захоплені товариством "Ді-Пі" і недовірливо дивляться на розсміяну живу молодь у пластових одностроях. Аж коли почули французький скавтовий гимн - їхні обличчя випогодились. Десь зразу появились і французькі скавти та цікаво приглядаються незнайомим їм досі братам. Почалась дружня гутірка - а в її висліді - "чейндж" виміна французьких скавтових відзнак - за лілейки з тризубом. - "Я й на Джемборі був - а таких не бачив" твердить один; йому, вихованцеві справжньої демократії, ніяк не може в голові поміститись, щоб таких же скавтів - як і вони - не допускали на Джемборі - із-за... політичних причин.

Мешканці старинного Бріганціум - а тепер: Брегенц - зацікавлені стають по вулицях та здивовано дивляться на дисципліновані ряди ляндецького Пластового Коша, що йде собі дорогою та виспіває, ніби в

себе вдома. - "Ім, видно, не треба обліплювати всіх стовпів і плотів паперовою пропагандою - як це видно на кожному кроці в Брегенці! -", щоб їх втягнути до Скавтіну!" - думають собі.

Линвова залізничка! Ми зависли у малесенькій шкаралуді поміж небом і альпейською пропастью - однак і тут наша пісня не втихає та робить нам живу пропаганду. - "От запеклий народ!" -

Заслухались альпейські ялиці у воскресну пісню та, покиваючи головами, подають даліше нечувану досі подію: Українську пластову полеву Службу Богу! Першу на чужині! І від коли Пфендер - Пфендером, що стільки вже на своєму віку бачив, - то українську пластову ватру він побачив сьогодні вперше!

...Минула офіційна частина із записанням І7-ох пластунів і почалась весела частина ватри. Ой, добре вона далась у знаки нашим "Соколам"! Вони зовсім не були приготовані на це, що "Калина" їх так здорово скубне. "Кавалерістіс акута", - що наче б то мала охопити юнацькі гуртки, - певно виключе незадово-го широко-сердешну відплату!...

Але й адютантові зв'язкового мусіло здорово в голові закрутитись, коли йому в часі служби біля шефа викрали (зліязики кажуть, що дівчата!) одну ознаку його достоїнства - багнета. Чи "принципово - послідовний" шеф погладив його за це по головиці, - це остало пластовою тайною.

А ново-записані вряди-годи гордо споглядають на лілейку на своїх грудях. Пластова ватра в Брегенці, на грані трьох держав, над імлюю окутанім боденським озером, - глибоко врізалась їм у пам'ять і надовго збережеться милим спомином юних і щасливих днів пластування.

В. Г.

через грецькі колонії Чорномор'я з корінної Греції і Малої Азії. Значить, Україна тих часів мала можливість черпати свої знання і цілу умілість - з першорядних джерел світової культури!

Найбільше пам'яткове значення мають саркофаги (гробівці) Десятинної церкви. Один з них зберігався ще донедавна в підваллях нової церкви. Був знайдений ще Петром Могилою та уважався за домовину Володимира Великого. Що сталося з цим саркофагом після розібрання нової будови - невідомо.

Другий саркофаг (гл. рисунки) знайдено в 1829 р. поза межами первісної будови, при чім не було навіть докладно описано хід розкопів та досліди знахідок. Після відкриття, саркофаг засипано землею. То саме зробили після розкопів в 1908 р. У третє викопано його в 1919 р. і тоді докладно зфотографував і дослідив його український вчений М.Макаренко. - Але сам саркофаг, по наказу большевиків, відлаmano від цементованого підмуровання княжих часів та перенесено до Державного музею ім. Шевченка в розібраному вигляді. Цей саркофаг складається з 7-ми плит малинового шиферу з наших овручських каменоломів. - Всі плити, окрім дна, прекрасно різьблені геометричним і рослинним орнаментом з мотивами візантійської плитинки, хрестів і листків кипарису. Стиль цих орнаментів говорить про кінець X або початок XI ст. Багатство мистецьких форм та докладність праці свідчать, що це був княжий саркофаг.

о о о

Десятинної церкви немає, її мистецькі уламки й дорогоцінні пам'яткові речі розкидані по музеях, а то й пропали безповоротно. Але пам'ять про неї та збережені виображення - для нас ще ближчі, ще дорожчі як документальні свідчення прадідівської сили та слави, як зразок їхньої умілости та високої культури - і як заповіт нашої світлої Будуччини!

В.С.

Плавацькі стилі

Плавання як спорт розвинулося в Англії в половині XIX ст. В тому часі почали вже витворюватися окремі плавацькі стилі, установлено плавацькі конкурсії, перепроводжувано перші змагання, тощо. В Англії теж плавання як спорт організовано в перший плавацький союз і відбуто перші змагання за першество краю.

Плавали тоді в більшості класичним стилем, так зв. овер-армом і трудженом. При кінці XIX ст. цей останній випер вже застарілий овер-арм. Зчасом почали шукати ще інших стилів. З початком XX ст. впроваджено в Америці новий стиль. Австралійський пливак Цікам удосконалив його і цей стиль назвали "австралійським кравлем". Дещо пізніше знову ж в Америці впроваджено до австралійського кравля деякі зміни - і так постав модерний, ідеальний плавацький стиль - американський кравль. Американський кравль - це найскорший плавацький стиль. Його досконало опанувати - це мрія кожного пливача!

В американському кравлі тіло лежить грудною половиною на воді. Голова занурена по бороду. Праця рук напереміну. Рухи рук не мають бути силувани. Рука свобідно падає на воду й з хвилиною, як вона досягне поверхню води, починається її властива праця - зачерплення води, т.зв. позитивний рух. В моменті коли одна рука в повітрі, - голова виконує зворот у ту саму сторону і відбувається віддих. Віддих - під водою. Ноги вдаряють рівномірно і сильно воду, виконуючи т.зв. малі ножиці. Удари ніг - одна біля другої, стопи звернені дещо досередини. На один рух рук припадає 4 - 12 ударів ніг. Темпо ударів ніг незалежне від рухів рук; воно мінється залежно від швидкості, віддалі, тощо.

Класичний стиль переживає тепер деякий занепад і тратить поволі свою популяр-

В. Я н і в

х
х х

Років весняних чар і перші стежі
По тіла гарт і сміх безжурний, юний
Любив я і вузькі плаї медвежі
На громовицями сповиті ґруні.
Полісся болота і чорні води,
Манили плавні, комиші й лілеї.
А ген! сміх золота понад землею,
Багатство й туга рідної природи!

Іти! Іти я хочу і збагнути
Всі тайни степу, пралісу й просторів.
У труді міряти безкраї путі
І в труді вбити почування хворі.
Скупатись в росах трав, в красі країни,
Упитись зілля запахом і квіту
І жити лиш Тобі - й Тобі горіти
В безжурності юначій, Україно!

І мушу путь і кожду п'ядь любити:
Волинь, засіяне кістьми Поділля,
Степи кривавою росою вмиті,
Вишневого саду розквітле гилля,
Кубань і скелі дикого Кавказу.
О, Боже! дай із водами ручаю
Вникнути в нетрів глиб святого краю
Й на день грядучий насталити м'язи!

ність. Це пояснюється тим, що навіть при найкращому його опануванні, годі досягнути такої швидкості, - як при кравлі; витрата енергії змагуна тут теж більша. Тіло лежить на воді, випрямлені руки виконують в поземній площині рух великим луком в напрямі до тіла. Тоді вони згинаються в ліктях, долоні звертаються до дна, руки йдуть вперед - і рух повторяється. Ноги виконують т.зв. жабку: вони скорчені так, що коліна вказують на боки, потім їх випростовується, знову енергійно злучується - і рух повторяється. Едих рівночасно зі скорченням ніг, горою, а не боком, як у кравлі. Віддих під водою, підчас позитивного руху - і ніг і рук.

Метелик, який також належить до класичного стилю, - чи не найбільш ефектовна форма плавання. Ноги працюють як у класичному стилі, руки зачерпують воду разом, тоді їх підкидають вгору і в той же момент тіло висувається майже по череву з води. Людина тратить незвичайно багато енергії, однак швидкість мало відстає від швидкості інших стилів.

В труджені положення тіла й голови як у кравлі. Але тіло виконує т.зв. "ролінг", цебто оборотдовкола повздожної осі. Ролінг незвичайно улегшує віддих, бо звертається не голова, а ціле тіло. Сам зворот від 30° до 70° - звичайно в ту сторону, з котрої вдихається. Ноги виконують "великі ножиці".

Труджен-кравль є подібний до труджена. Рухи рук і ніг скоординовані, ціле тіло виконує легкий ролінг. Тут розрізняємо симетричний і несиметричний труджен-кравль. В симетричному труджен-кравлі на одно потягнення рук маємо два кравлеві удари й одні трудженіві ножиці: удар - ножиці - удар. В несиметричному труджен-кравлі ролінг виконується лиш в одну сторону, з котрої вдихається; ножиці тою самою ногою.

Овер-арм характеристичний тим що тіло лежить на воді боком. Долішня рука працює стало під водою; другу переносимо по виконанні позитивного руху - над водою. Ноги роблять великі ножиці при чому долішня нога згинається дещо в коліні. Самі великі ножиці виконуємо випрямленими ногами, відвертно, як при малих ножицях у кравлі.

Австралійський краваль різниться від американського тим, що ноги під час підношення їх догори - згинаються і вистають по коліна з води; праця рук скоординована з працею ніг, отже: ліва рука - права нога і навпаки. Рухи рук скорші, ніж при американському кравлі.

Краваль горілиць - найкращий з плавацьких стилів горілиць. Тіло лежить горілиць, звернене легким луком в долину. Праця рук відбувається наперемінно. Під час перенесення руки над водою, м'язи звільнені, сама рука в лікті легко зігнана. Ноги вигнені дещо в колінах - виконують мале ніби то копнення назад. Праця їх - під водою. Рухи рук і ніг від себе незалежні. Голова занурена до положини.

Класичний горілиць цікується симетрією рухів і нерівномірним позитивним рухом. Руки працюють рівночасно гором, опісля загортають воду /в тому моменті ноги випрямлені!/- і доходять до тіла. Ноги зігнені в колінах; їх підкорчується під черево так, щоб не виринали з води; випростовуючи, відпихається їх у бік, опісля енергійно злучується. Праця рук і ніг - скоординована.

Плавання - дуже здоровий спорт. Пластуні повинні звернути на нього далеко більшу увагу, як дотепер. Одним з перших кроків мусить бути - правильне вивчення поодиноких плавацьких стилів. Спеціалізація в одному з них і пізніша участь у плавацьких змаганнях - буде дальшим, радісним етапом праці.

Роман

Петро Лемішко

Пісня молодих

Ми духом сильні, молоді,
У нас серця, - як камінь,
Зросли ми в смілій боротьбі,
Гартоваї боями!

Вперед, вперед ідемо ми
Міцним, сталевим кроком,
Козацтва вільного сини,
Рвучкі і небоокі!

Хай захлинається в журбі
Старе, всіма віджите, -
У впертій праці, боротьбі
Ми йдем нове творити!

Вперед, вперед ідемо ми
Міцним, сталевим кроком,
Козацтва вільного сини,
Рвучкі і небоокі!

Відходьте всі, хто за старим
Кричить, жалкує, плаче, -
Під нашим стягом золотим
Ставай до лав, юначе!

Вперед, вперед ідемо ми
Міцним, сталевим кроком,
Козацтва вільного сини,
Рвучкі і небоокі!

Хроніка Пл. Коша С.У.П.Е. в Ляндеці-Тироль

- 3.X. Організація Куреня Сеніорів.
6.X. Основано перше ядро К-я Юн-ів ім.кн. Володимира Великого - Гурток "Вовк".
17.X. Основано перше ядро К-я Юн-ок ім.кн. Ольги - Гурток "Калина".
20.X. Основано Г-к Юн-ок "Блискавка".
23.X. Основано Г-и Юн-ів "Пугач" та "Лис".
24.X. Основано перші гнізда Новаків і Новачок.
29.X. Основано Г-и Юн-ок "Дубовий Листок".
31.X. Основано Г-к Юн-ів "Сокил".
1.XI. Пластове Листопадове Свято. Присяга 7-ох юн-ів Г-а "Вовк" на першій прогульці.
4.XI. Назначено Ком-у К-я Юн-ів ім.Кн.В.В.
9.XI. Участь Коша у піднятті прапора УНРРА.
11.XI. Спільна прогулька обох К-ів Юн-ів і Юн-ок.
18.XI. Присяга 5-и юн-ок і 3-ох юн-ів на прогульці. Вибір Ком-и К-я Юн-ок ім. кн.Ольги.
25.XI. Участь у свят.Службі Божій в мійському костелі в Ляндеку - на побажання губернатора Тироль-Захід, сктм. полк. Саже.
12.XII. Пластовий Андрієвський Вечір.
16.XII. Прийнято у склад Коша турецьких пластунів.
19.XII. Пластовий Миколаївський Вечір.
22.XII. Основано К-нь Ст.Пл-ів ім.г.В.Хмельницького.
23.XII. Присяга 6-ох юн-ів з Г-а "Сокил" та 2-ох з Г-а "Пугач" на Кошовому Пл.Святі на таборовій площі. - К.Пл.С. бере участь у покликуванні тимчас.Краєвої Команди на Австрію.
24.XII. Стріча з французькими й австрійськими скавтами в мійсь.залі засідань в Ляндеку в приявності сктм.пл.Саже.
30.XII. Перегляд Коша директором УНРРА, п.Молтбі.
1946. Рр.
- 5.I. Участь в урочистостях з нагоди Свят-Вечора.
13.I. Пластовий Маланчин Вечір.
16.I. Основано Г-к Юн-ок "Маримухи".
20.I. Вибір Ком-и К-я Юн-ів ім.кн.В.В.
22.I. Кошове Свято - 21.I. 1918. і 1919.
25.-28. Добровільна праця Ст.Пл-ів і Юн-ів при копанні рівів для санітарних цілей; зачислено - як пробу з піонерки.
- 27.I. Стріча з австрійськими скавтами в приявності сктм.пл.Саже.
29.I. Пластове Свято Крут.
13.II. Участь юн-ок у святі О.Басарабової.
17.II. Присяга 12-ох Ст.Пл-ів та 5-ох турецьких пл. в приявності сктм. А.К.Прінтес. - Гри й забави в пл.домівці в приявн.сктм.А.К.Прінтес. Юн-и в гостях у приватному мешканні сктм. А. К. Прінтес.
23.II. Участь у гімназійній забаві.
24.II. Перевибір Кошової Ком-и за участь записаних юн-ів, юн-ок і ст. пл-ів.
3.III. Ширші сходини з участю педагогічного збору гімназії та батьків з рефератом: "Пласт, як одна із форм позашкільного виховання" та з гутіркою на актуальні теми.
9.III. Кошове Шевченківське Свято; турецькі пл-и деклямують 2 вірші Шевченка на турець.мові.
10.III. Участь у Панахиді за Т.Шевченка.
16.III. Відвідини Ю.Клена та гутірка на літер.теми.
17.III. Прогулька в околиці замку над Іном.
21.III. Пл.С-и беруть участь у виборі Краєвої Ком-и.
22.III. Ширші сходини з участю батьків, опікунів та чільніших громадян з гутіркою: "Пластові заняття - а релігійні практики".
Перегляд Коша Краєв.Ком-ом сктм.Д-ром Н.Г.
23.III. Посвячення пл.домівки в приявності дир.УНРРА п.Брета, сктм.А.К.Прінтес та представників українського громадянства.
В Кіш увійшли пл.частини з Куфштайну.
24.III. Започатковано щотижневі перегляди й звітування Коша.
27.III. Участь у Пл.Раді та виборі Обласної Ком-и на Тироль і Форарльберг.
28.III. Започатковано вправи з фізкультури й впорядку.
29.III. Започатковано виклади про плекання здоров'я та картографію. Починає діяльність Пл.Хор.
31.III. Починає діяльність "Самоосвітній Гурток".
16.IV. Члени Коша гр.-кат.віроісповідання прийняли зорганізовано св.Причасття.
19.-21. Сторожа при Божому Гробі.

Пластуни на старті

Весняний легкоатлетичний сезон започатковано бігом навпростець на Рамерсдорфі біля студентського гуртожитку. Ініціативу дав К.Л.К. і технічне переведення /вимір траси, контрольні пункти, судді, тощо/ - спочивало теж у руках К.Л.К. Фірмувала цей біг Студентська Громада, а радше У.С.С.К., бігли студенти - приналежні до спортових товариств - і неприналежні, бігли й пластуни - і перемогу здобули вони.

- 21.IV. Вийшла одноднівка "Юнак". - Звіт пл-ів гр.-кат. віроісп. перед Пл.Капеляном о.С.П.
- 23.IV. Прогулянка над Боденське озеро з полевом Службою Божою і пл.ватрою; запряження II-ох юнок і 7-ох юн-ів.
- 28.IV. Свято Чорноморської фльоти в приваності Пл. Коша з Інсбрука та Краєв.Ком-и: гри й забави в пл. домівці з цієї нагоди.
- 3.V. Перевибір Кошової Ком-и. - Привіт Кововій Ком-і в Зальцбурзі з нагоди посвячення їхнього пл. прапору.
- 5.V. Свято Бесни в Цамсі з Великою Таборовою Радою та веселою ватрою. Присяга 5-ох юн-ів.
- 8.V. Участь у святі Перемоги й святі зміни прапору УНРРА.
- 9.V. Гри й забави в пл. домівці в приваності сктм. А.К.Прінтес.
- 12.V. Юн-и і Н-ки влаштовують Свято Матері в театральній залі в приван.сктм.А.К.Прінтес, представників: Союзу Українок, Краєв.Ком-и та громадянства. Конкурс найкращих побажань для матері. Молебень на інтенцію матерей всіх членів Коша.
- 13.V. Виїзд частини Коша з Ляндеку - частинна ліквідація табору.

Чудова погода, ранній холод, 15 змагунів стартує - і легка трема учасників. Біля "старих" випробованих змагунів - стоять нові, нікому незнані: вони теж хочуть змагатися. І цілком правильно! Біг навпростець - це імпреза в першу чергу м а с о в а. Його завдання - дати змагунові з а п р а в у, приготувати його до легкоатлетичного сезону і змагань, виявити недоліки й спроможності.

Траса бігу - 1.500 м. Численні гості: "Пробій" з Нойбоєрн, мешканці гуртожитку і близького "Бгер-бльоку", політв'язні й студенти - з зацікавленням гляділи на змаг.

Як і слід було очікувати, з місця "вириває" Винар (К.Л.К.), за ним нога в ногу Купчинський і Якемчук (оба з К.Л.К.). Далше Кузів (У.С.С.К.) Чмола (безклубовий) і Мицик (К.Л.К.).

Тактика Винара була проста: Накинути гостре темпо, відбитися якомога далше до переду, короткий відпочинок і - фініш. (Диви: перемога Винара на Краєвих Змаганнях 1945, Мюнхен-Фрайман).

На цей раз одначе "тихих і скромних" претендентів на перемогу - було більше. Незвичайно сильне темпо витримує ціла чоловіча п'ятка! Перша трійка аж до 800 м - нога в ногу!

Тоді починається боротьба. Кузів і Чмола, - що стало наступали на п'яти Якемчукові, - не витримали і дещо відстали. Тоді Якемчук заатакував Купчинського, що йшов за Винарем. "Куба" коротко подумав, - що "не дасть ради", бо інакше "спухне" і - здав. В тій черзі, збільшуючи віддалі від відсталіх, ішло чоло майже до кінця. Аж 100 м перед метою Якемчук починає надзвичайно гострий фініш - перемагає Винара - і перший перетинає ленту. Час: Якемчук - 4,51, Винар - 4,52, Купчинський - 4,57. Далше ішли Кузів, Чмола, Гнатківський (К.Л.К.).

Таким чином Курінь Старших Пластунів Мюнхену може похванитися неабияким успіхом: Три перші місця - пластуни! Правда бомба атомована!

Р о м а н

НОВІ ВИДАННЯ

Просимо прислати Редакції "Молодого Життя" по два примірники нових видань! Особливо просимо Провідників пластових частин чи з'єднань надсилати нам їхні пластові часописи та інші пластові видання!

ЮНАЦЬКИЙ ЗРИВ, газетка юнацтва, табір україн. полонених, Риміні - Італія, ч. 3 /10/, II. 1946 21 x 31 см, ст. 14, цикл., 3 М І С Т: О. Ольжич: До молоді; Д-р А. Фіголь: Що таке Пласт?; Організація Пласту /витяг з Інструкції С.У.П.Е.ч. 2/45./; Новик: Чому пластуном?; 3 нових винаходів: Радієве стрільно, Ракетова бомба; Сагіб: Воєнні епізоди; В. Грінченко; 3 поезій В. Грінченка: Хлібороб, Вітер вис; І. Влодко: У мандрівку; О. Безіменний: Над Россю; 3 пластового життя; Спорт: Всячина; Веселий куток; О. Білик: Паролі; 3 рисунків малого Селепка; Розв'язи ребус!

ДО ШАСТЯ, СЛАВИ, одноднівка 3. Пл. Куріня у Травнштайні, 27. II. 1946, 21 x 31 см, ст. 4 - обгортка, шапірогр., 3 М І С Т: Український Пласт - огляд; Організаційна схема Українського Пластового Уладу.

В ПОРЯДЧИК, одноднівка мандрівного вишкільного курсу для впорядчиків і зв'язкових, Травнштайн, 31. III. 1946, 21 x 30 см, ст. 8, цикл., 3 М І С Т: Наш вишкільний курс; Оріон: Перша проба, її значення та недомагання у праці; Моні: Впорядчик; Національне виховання в Пласті; Оріон: Завваги для впорядчиків; Кажуть, що...; Хроніка вишкільного курсу; Мандрівництво; Беркут: Пластові діди в таборі; Моні: Кенігзе; Люма: На Предігштуль, По чім пізнати сьогоденного пластуна?; Цьоця: Гутірка; Ха - ха!

ЮНАЦЬКИЙ ЗРИВ, газетка юнацтва, табір україн. полон., Риміні - Італія, ч. 4 /II/, III. 1946 21 x 31 см, ст. 16, цикл., 3 М І С Т: Заповіт; О. М.: Шевченко й молодь; Мук.: Мій край рідний /вірш/; Д-р

А. Фіголь: Основні елементи в пластовій програмі; Організація Пласту; Шевченко: ... Не так тії вороги; ОМО: Срібна Земля; О. Олес: Карпатська Україна; 3 нових винаходів: Фідо - ворог мряки; І. Колос: Заміли Карпати віссяно; О. Безіменний: Слідами Шевченка; Влодко І.: У мандрівку; О. Безіменний: Над Россю; Всячина; Веселий куток; О. Білик: Чи третя війна?; 3 рисунків малого Селепка; Відгадай!

ВАТРА, газета І. Кур. Юн. ім. І. Богуна, Карльсфельд, 21 x 30 см, ст. 10, цикл., 3 М І С Т: Моні: Клич Шевченка; Шевченко: ... Схаменіться недолюди; Мирост.: Середньошкільна молодь в Шевченківському Тижні; Моні: Гостина провідника американських українців у Карльсфельді, Моні: Як "Лиси" полюють?; Дуля: "Пугачі" в Фюсені; Я. К.: Альпи /вірш/; Я. К.: Марш І. Курія; Ватра сміється; Загадки.

ЮНАК, одноднівка Ляндецького Пластового Коша, - Австрія, 21. IV. 1946, 21 x 30 см, ст. 11, циклоств., 3 М І С Т: Д. І.: Христос Воскрес /рисунок/; С. Б.: На Великдень /вірш/; В. Бистрий: Свято Воскресення Христового на Україні; Бистрозір: Весняна ніч /вірш/; Х. М.: Присяга; 3 австрійської преси; 3 пластового світу; В. Бистрий: Ми діти Матері-Природи...; Бднайтесь діти України /вірш/; Святкові побажання; Веселий куток; Загадки.

ВАТРА, пращальне число газети І. Кур. Юн. ім. І. Богуна, Карльсфельд, 21 x 31 см, ст. 6, шапірограф, 3 М І С Т: Де є Пласт?; 3 життя І. Куреня: Діяльність Гуртка "Буревій", Втіха, 3 хроніки Гуртка "Аструб"; Я. К.: Прашання /вірш/; В. Петрусак: Бокс /вірш/; М. О.: Гурток "Вовк" не дармує; Моні: Чортенята; Спорт; Загадки; Ха - ха - бум!

НАШ ШЛЯХ, двотижневик, орган Пластового Руху, Зальцбург, В-во "Нові Дні", 21. IV. 1946, 21 x 30 см, ст. 6, ч. 2., друк, 3 М І С Т: В. Х.: Воскресіння; М. Зеров: Весна на горах /вірш/; М. Кокольський: Із кни-

ПРОЙДЕНИЙ ЕТАП

(Докінчення з 32.ст.)

вартими вже громадянами. Яке їхнє відношення - до громадських - а втім і партійно-політичних справ? Провідну працю у Пласті ставимо на рівень іншої суспільно-громадської праці; хто зі старших пластунів і сеніорів не бере участі в провідній праці в Пласті, повинен працювати в одній з ділянок суспільно-громадського сектору; їхня служба і вірність батьківщині є нормовані загальною засадою: ...кожний старший пластун і сеніор мусить мати свободу думки та дії як одиниця, але він зобов'язаний придержуватися пластового закону й поступати згідно з пластовим світоглядом.

8. Погляд на майбутнє.

... в сучасний мент Пласт є для нації носієм віри в майбутнє, у молоде краще життя: є ясним дороговказом на її історичних шляхах.

... "Мусиш ти і я і ми усвідомити собі своє значення, свою силу. Не таку силу, як падаючого каменя. Але силу життя з усіх наймогутнішу... У боротьбі за простір частина її вигибає, але решта, що перетриває всі злидні, - в боротьбі не подається а могутні!" /Дрот/

...коли гине та сила в краю, то тут вона - мусить могутніти!

Ми на еміграції стрічаємось також з українською молоддю, що вже давно виросла на чужині, поза батьківщиною. Ми мусимо відіграти роль обновителя їхніх душ. Не хочемо від них афідавітів - і не збираємось ще більше віддалятися від кордонів батьківщини. Коли однак судьба кине нас за океан, - хочемо принести їм подув подільського вітру, що ще на наших ликах, і шум Дніпра, що ще в наших ухах.

Ми - як організація - маємо велике завдання: Впровадити націю у сім'ю народів цілого світу. Це досягнемо нашими міжнародними зв'язками... Нам треба

ти життя - Іде весна; Буй-Тур: "Скобів орлиний мидрид..."; Зірка: Наш шлях /вірш/; П.Волиняк: Земля кличе; Чи ти знаєш?; В.Скорупський: Тополями грається воля, Назустріч, Нам молодости /вірш/; Пластове свято; Заповіді пластунів; Хроніка; В.Т.: Куток натураліста; Гарний звичай; Святкові побажання; Із заповіту Сера Бейден-Паула; Звичай пластунів: З природи й техніки: Субтілін, засіб проти мряки; Гумор. Б.Д.Ж.І.Д.К.А. одностороння Г-а Юн-он "Бжілька" II. Кур. ім.Д.Байди-Вишневецького, Інсбрук - Австрія, V. 1946, 21 x 30 см, ст. 6, цикл., 3 М І С Т: Мрія Весняна: Чи знаєте ви весну на Україні? /вірш/; Весна; П.Тичина: Скорбна Мати; В день мами; З життєпису ген. Байден-Повела; Веснянка: Українська пісня; Заклик. НАШ ШЛЯХ, двотижневик, орган Пластового Руху, Зальцбург - Австрія, В-во "Нові Дні", ч. 3. 10.V. 1946, 21 x 30 см, ст. 6, друк, 3 М І С Т: о.М.Коржан; Слідами св. Юрія; Устрій Українського Пласту; О.Г.: Без науки нема штуки; І.Качуровський: Тирольська ніч /вірш/; Історичний календар на квітень; Я.Олійник: Ми впливли в море /вірш/; К.: Українська Чорноморська фльота; П.Волиняк: Сіркова могила В.Т.: Відважний дослідник; Літературна хроніка; С.В.: Пласт, алькогольне питання й нікотина; М.Кокольський: Весняна квітка; 3-ий: День Українського Пласту; Літ.: Хроніка Українського Пласту; З техніки: Діяльність променів атомової бомби, Штучне золото, Російські вчені винайшли нове скло; Гумор: Куток розваги. НАШ ШЛЯХ, двотижн., орган Пл.Руху, Зальцбург - Австрія, В-во "Нові Дні", ч. 4, 25.V. 1946, 21 x 30 см, ст. 6, друк, 3 М І С Т: В.Чорногор: Матері...; В.Хмара: Мій спів /вірш/; о.М.Коржан: Краса життя; К.: Воини - народу воля й сила; В.Т.: Відважний дослідник; В.Т.: Іван Франко; Вісті з України; В.Савчак: Як розвивався Український Пласт?; Французький журнал про Україну; Д-р О.М-ка: Користування сонцем; Н.Зоряний: В чужині; В.Олександрів: Море, І неже...; Змок /вірш/; Н.З-ий: Курси впорядчиків; Остапа: Малодруй! /вірш/; Американська книжка про Т.Шевченка; З техніки: Цікава пластична маса, Газ смерті, Асфальтовий анкер, Радіо-ліліпут; Куток розваги.

великого такту й розважності на тому відтинку.

...ми свідомі того, що тільки службою своєю батьківщині - найкраще послужимо всему людству.

9. Закінчення!

...цей з'їзд - не тільки для звіту й вибору Команди, але передусім - для відчуття нашої організованої пластової спільноти.

...доба жорстника, але немає таких страшних життєвих обставин, що серед них пластун би не сміявся, де не творив би нового життя!

...завтра нам невідоме, Але куди б нас не кинула доля - продовжуймо нашу пластову працю, шукаймо постійно зв'язків з друзями й Командою!...

Від Адміністрації

Досі видано й можна замовляти:

		Ціна НМ
"Молоде Життя"	Ч.1.	2.-
"Молоде Життя"	Ч.2.	3.-
"Молоде Життя"	Ч.3.	3.-

"Записки Українського Пластуна":

Ч.1. Д-р А.Фіголь: Роля виховника в Пласті	1.-
Ч.2. Інж. Е.Гут-Антонович: Програма пл. виховання	1.-
Ч.3. Д-р А.Фіголь: Організація праці	1.-
Ч.4. Т.Самотулка: Шлях пл. новака, часть I.	0.50
Ч.5. Т.Самотулка: Шлях пл. новака, часть II.	0.50
Ч.6. Т.Самотулка: Іспит на ступінь джури, ч. I.	0.50
Ч.7. Т.Самотулка: Іспит на ступінь джури, ч. II.	0.50
Ч.8. Матеріал до I. пластової проби	2.-
Ч.9. Пластовий впоряд	2.-

Замовляти на адресу: Мюнхен, Дахауерштр. 9./I.
Інж. Роман Рогожа.

ПІДГОТОВА ДО ПОТРЕБ ПРАКТИЧНОГО ЖИТТЯ. Дещо із матеріалів практичних завваг та вимог із тої ділянки. Карльсфельд-Мінхен, 1946 ?, 21 x 30 см, ст. 21, циклост., ЗМІСТ: Підготовка до потреб практичного життя; Пластові гри; Поземеллязнавство; Картографія; Мандрівництво; Краєзнавство; Природознавство; Теренові гри; Таборництво. ДОДАТОК до МАТЕРІАЛІВ І. ПЛАСТОВОЇ ПРОБИ. Карльсфельд ?, 1946 ?, 21 x 15 см, ст. 13, шапірогр., ЗМІСТ: Вузли; Шатро; Наплечник; Індійські знаки; Сигналізація; Топографічні знаки. *

Багато не-пластових часописів, видаваних у різних українських осередках і таборах, поміщує статті на організаційні або виховно-діяльнісві теми нашого Пласту або бодай коротші чи довші зістки, дописі, замітки чи репортажі з життя пластових частин. Цей матеріал має велике значення для доповнення нашої хроніки, для з'ясування відношення широких кругів нашого громадянства до Пласту - чи, врешті, як архівний матеріал для майбутніх істориків Пласту. Тому дуже просимо надсилати нам також і ті не-пластові видання, що в них поміщена яканебудь згадка й про наш Пласт! Цікавіші статті будемо реферувати на наших сторінках.

Д.Бачинський: Молодь - до Пласту! "Луна", ч. I3, з I2.
М.Демчишин: Пластове свято. V. 1946, Гайденаз.
Щоби служити Батьківщині - треба її пізнати! Пластова сторінка, "Вперед", 30.IV. 1946, ч. II, Табір "Нова Говерля", Ноймаркт - Опф.
День св. Юрія. "Неділя", ч. 21, з 9.
Пластуни на могилі А.Дубченка. V. 1946, тижневик ук. табору в Швайнфурті.
Як заховати молодість? С.Довгаль: Клич.
Пласт, інформ. стаття, "Українка", ч. 5, 1946, Гановер

М.Бажанський: Мозаїка квадратів в'язничних. Ашафенбург, 1946, ст. 157, 15 x 20 см. Старий пластун "Кудеяр" розповідає про свої переживання в тюрмі. І тут згадує він про радісні хвилини юного пластування...

Національна бібліотека
Національного університету
Києво-Могилянська
Академія

UKMA Library * Book

0419312